

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav filozofie a religionistiky

Studijní obor: Religionistika

Bakalářská práce

Karolína Hrušková

Korejské náboženské skupiny v České republice: případová studie Boží církve

Korean Religious Groups in Czech Republic: a Case Study of the Church of God

Praha 2019

Vedoucí práce: Mgr. Helena Exnerová

Poděkování

Děkuji vedoucí své práce Mgr. Heleně Exnerové za trpělivost, rady a pomoc při psaní této práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

Abstrakt

V této práci zmapuji některé z korejských náboženských skupin působících dlouhodobě v České republice, a to zejména Církev sjednocení a Boží církve. V první části se krátce zaměřím na obecné představení těchto skupin a jejich začátky zde, v další části poté na šíření těchto skupin. Zajímá mě zejména míra jejich otevřenosti a způsob získávání nových členů – jak se připravují na oslovování potenciálních členů, jak toto oslovování probíhá a jaký dopad mají jazykové a kulturní odlišnosti na tuto činnost.

Klíčová slova

Korea, náboženské skupiny, Česká republika, konverze, propagace, interakce, Boží církve, Církev sjednocení.

Abstract

This thesis is about some of Korean religious groups in the Czech Republic, especially the Unification Church and the Church of God. In the first part, it introduces those groups and their origin in our country. In the second part, it focuses on the growth of those groups. The main aim of this work is a degree of their openness and a method of obtaining new members – how they prepare for speaking out to those potential members, how the speaking out thing actually function, and what impact does language barrier and cultural differences have on this mission work.

Key words

Korea, religious groups, Czech Republic, conversion, promotion, interaction, World Mission Society Church of God, Unification Church.

Obsah

Úvod	6
Boží církev	9
Historie Boží církve	9
Boží církev Paschy nové smlouvy	11
Boží církev	11
Teologie Boží církve	13
Bůh Otec i Bůh Matka	14
Nebeská a pozemská rodina	15
Spása a věčný život	16
Misijní činnost	17
Misijní činnost Boží církve ve světě	21
Proměna misijní činnosti v ČR	21
Misijní činnost v zahraničí	22
Misijní činnost v Koreji	23
Shrnutí	24
Milénialismus	25
Milénialismus v Boží církvi	27
Shrnutí	29
Nová náboženská hnutí versus většinová společnost	30
Shrnutí	35
Závěr	37
Bibliografie	39

Úvod

V listopadu 2016 procházely školou tři ženy, které se nijak nelišily od ostatních studentů. Když ke mně přistoupily, myslela jsem, že se chtějí zeptat jen na cestu, rozhodně jsem nečekala, že začnou přednášet o Bohovi. Tehdy začal můj rok a půl dlouhý výzkum v Boží církvi.

Výzkum trval od 7. listopadu 2016 do 19. března 2018, kdy jsem chodila s časovými přestávkami přibližně jednou týdně na biblické semináře s členy skupiny. Mým původním záměrem bylo zkoumat náboženský život církve a rituály. Velmi brzy jsem však zjistila, že to nebude možné, jelikož bylo hnutí velmi těžko proniknutelné. Částečně to bylo důvodem jazykové bariéry, jelikož znalost češtiny korejských misionářů byla omezená a angličtinou pořádně komunikovat také nešlo. Kvůli jazykové bariéře se můj výzkum navíc stal neúmyslně poloskrytým, přestože jsem netajila svůj zájem psát o nich práci a svůj zájem z hlediska religionistiky, vzniklo ale určité nedorozumění o povaze práce a mém zájmu konvertovat. Další skutečnost, která hrála roli v omezeném přístupu k církvi, byla moje neochota podstoupit křest, který sloužil jako hranice mezi mnou a Boží církvi. Jediná možnost, jak se seznámit s hnutím, zůstaly biblické semináře. Z toho důvodu jsem musela pozměnit oblast mého výzkumu na misijní činnost a skutečnost takto extrémně uzavřeného společenství, jelikož šlo o jediné oblasti, které mi byly přístupné.

Jak jsem již zmiňovala, můj výzkum byl prováděn v podobě poloskrytého zúčastněného pozorování na biblických seminářích. Jejich podoba byla velmi stálá – já, jedna až tři mladé misionářky dle situace, a manželka pastora, která vedla celý seminář. Odehrávaly se v bytě pastora, který byl přizpůsobený účelům hnutí. Velmi výjimečně jsem se setkala s jinými členy církve.¹ Dalším velmi důležitým informátorem při psaní této práce byl Rastislav Čižmár, pastor vycházející z učení církve Sinčchondži, který byl ochotný poskytnout mi rozhovor 24. května 2018, týkající se zejména misijní činnosti a postavení církve Sinčchondži v české společnosti.²

Tato práce se z výše uvedených důvodů zaměřuje na historický vývoj církve a rozporuplnost velmi živé misijní snahy s neochotou hnutí se zviditelňovat. Jedná se o věci, o kterých se ve spojení s Boží církvi hodně mluví, ale nikdo se tím ještě podrobněji nezabýval.

Jako primární texty je v této práci použito několik oficiálních stránek hnutí v různých jazykových verzích;³ videa Boží církve, která jsou zveřejněna na stránkách YouTube;⁴ a

---

¹ Jednou z událostí byl příjezd cca 10 mladých misionářů z Koreje o prázdninách 2017.

² Ke zveřejnění jména Rastislava Čižmára jsem získala ústní souhlas dne 24. května 2018.

³ World Mission Society Church of God [online], © 2019 World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://wmscog.com/>, <http://zion.watv.org/>, <https://watv.org/>, a další.

⁴ World Mission Society Church of God [online], © 2019 YouTube, dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UChz5ByLKwaUNPosfJo8PdaQ>.

stránky odpůrců církve.⁵ Jiné než internetové primární zdroje Boží církve nalézt nelze, jelikož jsou přístupné pouze pro členy hnutí. Za důležité sekundární zdroje posloužila mezinárodní zpráva o náboženské svobodě v Jižní Koreji z roku 2018 vyhotovená vládou USA⁶ a dopis Massima Introvigneho korejskému prezidentovi kvůli porušování lidských práv spojených s násilnými konverzemi jejichž oběti jsou často zejména členové církve Sinčchondži.⁷ K pochopení misijních strategií jsem použila práce Zdeňka Vojtíška, který se dlouhodobě zabývá novými náboženskými hnutími v České republice a milenialismem.⁸ Přístup Stuarda A. Wrighta a Susan J. Palmer v jejich knize *Storming Zion*, ve které zkoumali vliv antikultovních hnutí na život a vývoj nových náboženských skupin,⁹ a práci Catherine Wessinger o vlivu katastrofického milenialismu na život členů konkrétních církví.¹⁰ Při biblických citacích je použit český ekumenický překlad a při přepisu korejského jazyka je užitá česká vědecká (populární) transkripce. Při popisu teologie církve je použit výraz Bůh Matka, přestože by bylo příhodnější používat slovo Bohyně, a to z důvodu, že ho v této formě používá samotná církev. Ze stejného důvodu jsem v práci nepřekládala celý název Boží církve, jelikož používá hnutí v češtině pouze tuto podobu.

Samotná práce je rozdělena do tří částí. První část se zabývá samotnou Boží církví, přes historii a teologii hnutí, po její misijní činnost jak u nás v České republice, tak ve světě. Druhá část se zaměřuje na milenialismus – první půlka obsahuje obecný popis milenialismu, zatímco ta druhá vyzdvihuje mileniální prvky v Boží církvi a poukazuje na jejich spojitost s podobou misijní činnosti. Třetí, a poslední část, se věnuje náboženské situaci v Jižní Koreji. Přestože je v Koreji svoboda náboženského vyznání zaručena skrze ústavu, dochází v této zemi k závažnému porušování lidských práv. K negativně naladěné náboženské atmosféře navíc nepřidává ani nedostatek korejských akademických religionistů zaměřujících se na výzkum nových náboženských hnutí.

---

⁵ Jde zejména o stránky organizace Examining the World Mission Society Church of God [online], © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupných z: <https://www.examinthewmscog.com/>, a korejské stránky Měsíčníku moderních náboženství Hjändädžonggjo [online], © 2019 hdjongkyo, dostupné zde: <http://www.hdjongkyo.co.kr/main/index.html>.

⁶ Republic of Korea 2018 International Religious Freedom Report [online], dostupné z: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/05/KOREA-REP-2018-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf>.

⁷ Forced Conversion in South Korea Should Be Put to an End: An Open Letter to President Moon Jae-In [online], © 2018 CESNUR, dostupné z: <https://www.cesnur.org/2019/south-korea-forced-conversions.htm>.

⁸ Více na Zdeněk Vojtíšek [online], dostupný z: <http://www.zvojtisek.cz/>.

⁹ Wright, Stuart A. – Palmer, Susan J., *Storming Zion: Government Raids on Religious Communities*, New York: Oxford University Press, 2016.

¹⁰ Wessinger, Catherine (ed.), *The Oxford Handbook of Millennialism*, New York: Oxford University Press, 2011; a Wessinger, Catherine, „Catastrophic Millennialism“, in Landes, Richard A. (ed.), *Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements*, New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2000, 111–113.

Když jsem se setkala s Boží církví, která představovala střet mých oblíbených témat – nové náboženské hnutí, korejský původ a ženský Bůh, věděla jsem, že se mu chci více věnovat. Tehdy jsem však ještě nevěděla, jak moc náročný tento výzkum bude a kolik chyb při něm udělám. Návštěvy biblických seminářů pro mě byly velmi intenzivní a psychicky náročné z několika důvodů. Chodila jsem do neznámého prostředí, navíc do bytu, které se navíc vyznačovalo početní převahou. Přílišná přívětivost misionářek mi z počátku také nedělala zrovna dobře. Navíc se musím přiznat, že jsem zpočátku navštěvování hnutí měla velmi silné předsudky, které můj stres ještě zvyšovaly. Postupem času jsem si ale misionářky oblíbila, pravděpodobně v tom hrál roli jejich zájem o mou osobu a jejich velká přívětivost. Oblíbila jsem si je časem tak, že jsem v létě 2017 chvíli přemýšlela o tom, jestli bych se přece jen nenechala pokřtít, abych jim udělala radost, což jsem nakonec ale odmítla. Možná proto mě potom tolik zamrzelo přerušování veškerých kontaktů z jejich strany a odmítnutí se jakýmkoliv způsobem podílet na této práci, přestože jsem předtím dostala ústní schválení od pastora. Jejich přání, abych nepsala o práci vůbec, jsem se nakonec rozhodla z části respektovat. Přestože jsem tuto práci napsala, nepoužila jsem v ní nic, co by nebylo zároveň možné najít na stránkách hnutí či ve sdílených zkušenostech dalších lidí.

Boží církev

Historie Boží církve

Boží církev¹¹ je korejská křesťanská náboženská skupina se sídlem v Söngnamsi v provincii Pundang.¹² Podle oficiálního narativu byla církev založena An Sanghongem (ž. 1918–1985) v roce 1964,¹³ jak ale uvidíme, není datum založení Boží církve úplně jednoznačné.¹⁴

An Sanghong se narodil v roce 1964 v provincii Severní Čolla na jihozápadě současné Jižní Koreje do buddhistické rodiny. Krátce po jeho narození se jeho rodina přestěhovala do Pusanu na jihovýchodě země. Od roku 1937 pobýval v Japonsku a po svém návratu v roce 1946 začal od roku 1947 docházet do kostela Církve adventistů sedmého dne v Inčchon.¹⁵ Zde byl podle narativu Boží církve pokřtěn pastorem jménem I Mjōngdök, později se však zjistilo, že byl pokřtěn až v roce 1954 pastorem Kim Sōkjōngem.¹⁶¹⁷ V roce 1958 se oženil se svou ženou Hwang Wōnsun, se kterou měl následně tři děti.¹⁸

Mezi An Sanghongem a Církví adventistů sedmého dne postupně vznikaly a rostly rozepře, za které byl v roce 1962 exkomunikován.¹⁹ An Sanghong se svými 23 následovníky opustil Inčchon a v roce 1964 založil svou vlastní církev – Boží církev svědků Ježíše²⁰ v Pusanu.²¹ Hnutí se postupně rozrůstalo, v roce 1978 se však odehrála menší krize, která ovlivnila budoucí vývoj církve. Žena jménem Ōm Suin, která byla jednou z An Sanghongových následovnic, se prohlásila za Nevěstu a boží Matku. Zároveň zpochybnila An Sanghongovo tvrzení, že by se měly ženy účastnit bohoslužeb pouze se zahalenými vlasy.²² Církev se proti tomuto tvrzení však postavila odmítavě, svůj postoj An Sanghong následně stvrdil v roce 1980

---

¹¹ V kor. *Hananimüigjohö segjebogümsöngjohjöbhö*, v angl. *World Mission Society Church of God*.

¹² Jde o informace čerpané z oficiálních stránek Boží církve na webových stránkách: <http://zion.watv.org/>

¹³ World Mission Society Church of God [online], © World Mission Society Church of God. dostupné z: <https://watvwelcome.org/en/history/>.

¹⁴ Viz schizma po smrti An Sanghonga.

¹⁵ World Religions and Spirituality [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrldrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

¹⁶ Pak Munsu, „Hanguk kjohöüi čujo idan (2): Hananimüi kjohö segjebogümsöngjohjöbhö“, *Idansaibirül kjönggjebara* 17 (2017): 106–109.

¹⁷ Toto je velmi důležitá informace, jelikož je rok 1948 uváděn v souvislosti s legitimitou Boží církve.

¹⁸ World Religions and Spirituality [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrldrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

¹⁹ Základní rozpory se týkaly An Sanghongova přesvědčení, že by se měla dodržovat Pascha a měly by se odmítnout symbol kříže a oslava Vánoc. Podle něj měly tyto dva zvyky pohanský původ.

²⁰ V kor. *Hananimüigjohö jesudžünginhö*, v angl. *Witnesses of Jesus Church of God*.

²¹ Pak Munsu, „Hanguk kjohöüi čujo idan (2): Hananimüi kjohö segjebogümsöngjohjöbhö“, *Idansaibirül kjönggjebara* 17 (2017): 106–109.

²² World Religions and Spirituality [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrldrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

vydáním spisu *Problémy s novým Jeruzalémem, Nevěstou a ženským závojem*.^{23,24} Ōm Suin později svá slova odvolala, a nakonec byla z církve exkomunikována.²⁵

An Sanghong zemřel v roce 1985 v 67 letech na infarkt a byl pohřben na hřbitově severně od Pusanu. Na jeho náhrobku je napsáno: „Hrob proroka Eliáše An Sanghonga“. Později byla vedle něho pohřbena v roce 2008 i jeho manželka Hwang Wönsun.²⁶ V době jeho smrti měla církev v Jižní Koreji již 13 kongregací.²⁷

Po smrti vůdce nastala v hnutí krize týkající se následnictví. Proti sobě stála rodina zemřelého muže a žena jménem Čang Kildža, která se označovala za jeho Nevěstu a manželku. Spory nakonec vedly ke schizmatu a v roce 1985 tak vznikly dvě samostatné církve.²⁸

Informace o životě Čang Kildži nejsou nijak velké. Jediné mainstreamové informace jsou rok jejího narození – 1943, a skutečnost, že je ředitelkou We Love U Foundation.²⁹ Dalším, byť poněkud diskutabilním zdrojem informací je výpověď jejího manžela Kim Čähuna,³⁰ která je velmi subjektivně zabarvená a není doložitelná pravdivost uvedených informací, přesto je to velmi zajímavý náhled do jejich života.

Tato výpověď obsahuje popis jejich manželství v době, kdy se poprvé setkali s církví, následné rozpory a konečný rozchod manželů. Podle této zprávy se Čang Kildža a Kim Čähun oženili v roce 1966 a postupně se jim narodily dvě děti. Poprvé se dostali do kontaktu s církví skrze muže jménem Ro. Manžel po čase odjel do zahraničí za prací a po jeho návratu se, dle jeho slov, jeho manželka změnila. Proдалa církvi rodinný dům a An Sanghongovi věnovala všechn jejich majetek. Vadilo mu také, že při svých misionářských činnostech zanedbávala rodinu a chodila na vzdálená a odlehlá místa ve smíšených skupinách – muži i ženy společně. Dle svých slov ji připomenul její manželské povinnosti a žádal ji, aby je dodržovala. Následně na to požádala Čang Kildža o rozvod. Tím jejich manželství skončilo a Čang Kildža zůstala s jejich dvěma dětmi v církvi. Nedlouho po jejich rozvodu se údajně vdala za An Sanghonga, který byl však v tu dobu stále legálně ženatý s Hwang Wönsun. Sám Kim Čähun uznává, že

---

²³ V kor. *Sä Jerusallengwa sinbu jödžadülüi sugön mundže hä sök*, v angl. *Problems with New Jerusalem, The Bride and Women's Veils*.

²⁴ V této knize An Sang-hong napsal, že není žádná Nevěsta, ale že by se slovo „Nevěsta“, mělo číst jako „svatí“. Online dostupné zde: <http://ncpcog.co.kr/rb/home/b/0604/441>.

²⁵ World Religions and Spirituality [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrlrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

²⁶ Ibid.

²⁷ Säönjag juwöldžöl Hananimüigjohö [online], © The New Covenant Passover The Church of God, dostupné z: <http://www.ncpcog.co.kr/home/c/27/29>.

²⁸ Ibid.

²⁹ Intl. WeLoveU Foundation [online], © Intl. WeLoveU Foundation, dostupné z: <https://intlweloveu.org/>.

³⁰ Tato výpověď byla napsána pravděpodobně někdy v roce 1987 a je volně přístupná na internetu v anglické i korejské verzi. Anglická verze dostupná zde: <https://www.examinethewmscog.com/archives/zahng-gil-jahs-ex-husbands-side-of-the-story/>. Korejská verze dostupná zde: <https://blog.naver.com/cselee59/100124973391>.

měl po rozchodu vážné psychické problémy a jeho děti se s ním nechtěli stýkat. Tato výpověď je často používána jako důkaz proti nároku Čang Kildži na její status Bohyně Matky.³¹

Čang Kildža v době psaní této práce stále žije. Často se objevuje v propagačních videích, kde pracuje spolu s věřícími-dobrovolníky a kde zastupuje roli shovívavé, starostlivé, milující a vždy usměvavé matky.³²

Boží církve Paschy nové smlouvy³³

Tato skupina se soustředila po schizmatu kolem An Sanghongovi zákonité manželky a jeho dětí. Hnutí se snaží pokračovat v učení An Sanghonga a na svých stránkách zveřejňuje jeho oskenované spisy i přepisy těchto spisů v korejštině.³⁴

Boží církve Paschy nové smlouvy odmítají jakoukoliv deifikaci An Sanghonga, jelikož se on sám za Ježíše Krista nikdy výslovně neoznačil. Místo Boha ho považují spíše za proroka, čemuž nasvědčuje i nápis na jeho náhrobku – „hrob proroka Eliáše“. Zároveň také odmítají představu Bohyně Matky v lidském těle s odkazem na An Sanghongovu reakci po roce 1978 na výroky Ŏm Suin.³⁵

Sídlo církve zůstalo v Pusanu a velikostně je výrazně menší než sesterská Boží církve. Jejich misionářská činnost se soustředila na domácí půdu a nevykazovala žádné tendence k zahraniční misii.³⁶ Je však možné, že se v posledních letech jejich ambice mění, jelikož jsou jejich stránky nyní i v čínštině. Lze tedy předpokládat, že mohou alespoň částečně působit v čínské komunitě v Koreji či v zemích, kde se čínština používá.

Celkově se Boží církve Paschy nové smlouvy v dnešní době moc neliší od mainstreamových církví. Modlí se k Ježíši Kristu, recitují otčenáš a zpívají klasické písně. Svým dodržováním sedmého dne v sobotu se daleko více podobají Církvi adventistů sedmého dne než Boží církvi.³⁷

Boží církve

Většina věřících z původní církve se soustředila po schizmatu v roce 1985 kolem Čang Kildži a muže jménem Kim Čučchöl, který zaujal místo hlavního pastora.³⁸ Po schizmatu skupina

---

³¹ Ibid.

³² Příkladem je video *Contribución a la Sociedad de la Iglesia de Dios* [online], © 2019 YouTube, dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=bI6SI90QFVQ>.

³³ V kor. *Säönjag juwöldžöl Hananimüigjohö*, v angl. *New Covenant Passover Church of God*.

³⁴ *Säönjag juwöldžöl Hananimüigjohö* [online], © The New Covenant Passover The Church of God, dostupné z: http://www.ncpcog.co.kr/home/c/95?pg_ctrl=ori_book&pg_menu=1.

³⁵ Ibid.

³⁶ Ibid.

³⁷ I Mjõngdõg, „Hananimüigjohönün ‚Čang Kildža‘ čünginhö! An Sanghongssi čchinadül angwangsõbssiga malhanün hananimüigjohö“ *Hjõndä čongjo* 2 (2012): 28–33.

³⁸ Greetings [online], © World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://watv.org/greetings>.

přijala jméno Boží církev svědků An Sanghonga (v kor. *Hananimüigjohö An Sanghong čünginhö*, v angl. *Witnesses of Ahn Sahng-hong Church of God*) a přijala dvě doktríny, které později zapříčinily spor církve s většinovou společností. První z nich označovala An Sanghonga za podruhé příchozího Ježíše Krista, který zaujímá v trojici postavení Ducha svatého a je tudíž Bohem – všechny modlitby již nesměřovaly k Ježíši Kristu, ale ke Kristu An Sanghongovi. Druhá doktrína se týká samotné Čang Kildži. Je v ní označena za ženskou podobu Boha a nazývá ji Bohem Matkou.³⁹ Tyto nároky si vysloužily prudké odmítnutí Národním koncilem církví v Koreji, který Boží církev svědků An Sanghonga odsoudil jako heretický kult.⁴⁰

Nárok Čang Kildži na status Boha Matky je založen na jejím sňatku s An Sanghongem, který je však velmi problematický. Důkazem sňatku by měla být fotografie, kde stojí An Sanghong s Čang Kildžou v době oslavy Paschy vedle sebe v bílém oblečení. Jak jsem ale již jednou uvedla, byl An Sanghong v tu dobu již legálně ženatý se svou ženou Hwang Wönsun. Čang Kildža byla navíc rozvedená, což bylo dosti kontroverzní nejel dle Bible, ale i v tehdejší konzervativní korejské společnosti.⁴¹ Tato skutečnost je velmi často uváděna jako jednou z těch, proč se členové Boží církve rozhodli hnutí opustit.⁴² Když jsme na tento problém však narazily při mých seminářích u misionářů Boží církve v Praze, bylo mi sděleno, že se jedná o *spirituální* manželství, nikoliv doslovné. Čang Kildža se stala An Sanghongovou *spirituální* manželkou a *spirituální* matkou všech lidí v Boží církvi. Přes všechny kontroverze točící se kolem údajného sňatku Čang Kildži a poměrně jasného vymezení se An Sanghonga vůči představě ženského boha v jeho knize *Problémy s novým Jeruzalémem, Nevěstou a ženským závojem*, se tato doktrína v církvi prosadila. Navíc, jak se zdá, protestovalo proti jejímu prosazení jen malé procento lidí, které nakonec vytvořilo samostatnou skupinu spolu s jeho pozůstalou rodinou.⁴³

Doktrína označující Čang Kildžu se může svým neustálým důrazem na mateřství a matky velmi feministická, avšak pastory se mohou stát pouze muži. Lze předpokládat, že vychází ze stejných veršů v Bibli jako svědkové Jehovovi, které údajně zakazují ženám stát se

---

³⁹ World Religions and Spirituality [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrlrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

⁴⁰ Kidoggjo idan saibi čonggjo mjöngdangwa čonggjočhabjöl singo [online] © 2012 National Council of Churches in Korea, dostupné z: https://web.archive.org/web/20140223185456/http://www.kncc.or.kr/sub04/sub03.php?ptype=view&code=board_04_2&idx=10852.

⁴¹ World Mission Society Church of God [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrlrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

⁴² Former Member Testimony [online], © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmscog.com/former-member-testimony/>.

⁴³ Ibid.

pastory.⁴⁴ Čang Kildža tak zastává v církvi zvnějšku pouze reprezentativní roli, zatímco výkonnou a ustanovující postavou je spíše hlavní pastor Kim Džu-čchöl. V každém případě tato doktrína zaručuje Čang Kildže bezpečné postavení na vrcholku hierarchie Boží církve.

Pokud se však vrátíme zpět k historii církve, je tu ještě několik důležitých mezníků v jejím vývoji. Tři roky po smrti zakladatele byl údajně podle odpůrců církve vyhlášen konec světa. Informace se rozšiřovala skrze leták distribuovaný jak v korejštině, tak v angličtině a vyhlášoval konec světa na rok 1988.⁴⁵ Církev však toto tvrzení odmítá a tvrdí, že je leták zfalšovaný.⁴⁶ Dle odpůrců byl konec světa vyhlášen v církvi ještě několikrát, naposledy v roce 2012,⁴⁷ pro tato tvrzení však nejsou důkazy a lze tak pouze spekulovat.

V dalších letech se církev rozrůstala závratnou rychlostí, nejen člensky, ale i majetkově. Do roku 2000 se jednalo spíše o mírný rozvoj – zejména na území Jižní Koreje. Byl založen orchestr Mesiáš, otevřelo se 7 zahraničních sborů a došlo k první zahraniční návštěvě. Po roce 2000 došlo k velkému obratu v postavení Boží církve ve společnosti. Nejvýznamnější předěl těchto dvou období je rok 2003, kdy Boží církev dostala první cenu za svou činnost. Dle prohlášení církve tak již v roce 2017 dosáhla počtu 2,8 milionů registrovaných členů ve 175 zemích světa se 7 000 sbory. Nejvíce zahraničních sborů se dle oficiálních stránek církve nachází v USA, Peru, Indii, Nepálu, Filipínách a Pákistánu.⁴⁸

Teologie Boží církve

Následující informace o teologii církve jsou převzaty zejména ze stránek hnutí a biblických seminářů, kterých jsem se účastnila. Obsah seminářů byl většinou totožný s informacemi, které jsou dostupné na oficiálních webových stránkách.⁴⁹ Významně se ale lišil způsob, jakým byly informace podávány – zatímco informace na webových stránkách jsou přímočaré a nic nezakrývají, u biblických seminářů došlo k mírnému zamlčování informací.⁵⁰

Teologie Boží církve obsahuje několik prvků, které skupinu odlišují od toho, na co bychom možná byli zvyklí. V církvi figuruje podruhé příchodí Kristus An Sanghong a jeho

---

⁴⁴ Slouží ženy z řad svědků Jehovových jako kazatelky? [online], © 2019 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, dostupné z: <https://www.jw.org/cs/publikace/casopisy/wp20120901/svedkove-jehovovi-zeny-kazatelky/>.

⁴⁵ Examining The WMSCOG [online], © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmscog.com/archives/1988-end-of-the-world-flyer/>.

⁴⁶ The True WMSCOG [online], © 2011 Biblica, dostupné z: <https://www.thetruewmscog.com/wmscog-end-of-the-world-predictions/>.

⁴⁷ 2012 Pamphlet? [online], © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmscog.com/?p=479>.

⁴⁸ Více na Church Status [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: <http://english.watv.org/mission/worldwide.asp>.

⁴⁹ World Mission Society Church of God [online], dostupné z: <http://english.watv.org/truth/index.asp> a World Mission Society Church of God US East Coast [online], dostupné z: <http://www.wmscog.com/beliefs/>.

⁵⁰ Viz podkapitola Misionářská činnost.

božská manželka Čang Kildža, která je v současnosti v čele celé církve. Další prvky jsou např. sobotní bohoslužby, povinný šátek pro ženy při modlitbách, a odmítání kříže jakožto symbolu křesťanství.⁵¹

Bůh Otec i Bůh Matka

„I řekl Bůh: ‚Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby...‘ (Gn 1,26)

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1,27)

Boží církev je charakteristická svým důrazem na Písmo, ze kterého následně odvíjí své učení.⁵² Výše uvedené verše jsou základním zdrojem víry v existenci dvou Bohů – Matky i Otce. V hebrejštině je zde užito slovo *Elohim*, které je plurálem od slova *Eloah* – bůh. Pokud tedy Bůh/Bohové stvořili člověka ke své podobě, tak musí být, podle církve, logicky dva Bohové obou pohlaví.⁵³ Není to však jen člověk, tento důkaz lze nalézt i v přírodě. Většina zvířecích druhů má jedince dvou pohlaví – spojení těchto dvou pohlaví je nutné ke stvoření života. Příroda jako celek byla velmi oblíbeným tématem při mých biblických seminářích, zejména z počátku. Právě v přírodě můžeme, dle manželky pastora, nalézt důkazy toho, že je Bible pravdivá.⁵⁴

Církev dělí dějiny lidstva do tří stejně dlouhých období odvíjejících se od takové podoby, kterou Bůh zrovna v tomto období zaujímá. První období bylo období Otce – spásy mohl dosáhnout ten, kdo akceptoval jméno Jehova (jméno, pod kterým v té době Bůh vystupoval). Následovalo období Syna – období Ježíše Krista a jeho následovníků. Ježíš s sebou přinesl nové písmo, nové zákony a novou cestu, skrze kterou mohli lidé dosáhnout spasení. To samé se děje ale i v současnosti, kdy je dle církve období Ducha svatého. Lze tedy očekávat novou podobu Boha i jeho nové jméno a nové učení.⁵⁵ Tímto Bohem je Kristus An Sanghong, který má pomoci znovuobnovit učení pravé církve a „oddělit zrna od plev“.⁵⁶ Toto období je zároveň posledním obdobím, po němž se nám uzavírá cesta do Božího království. Čas a místo druhého příchodu lze podle hnutí najít v Bibli.

---

⁵¹ Christian Essentials [online], © 2018 World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://wmscog.com/beliefs/christian-essentials/>.

⁵² Jednalo se o období listopad až leden 2016.

⁵³ God Elohim [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_eloah.asp.

⁵⁴ Osobní zápis ze 7. listopadu 2016.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Truth of Life – The Second Coming Christ [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_secondcoming.asp.

„Od fíkovníku si vezměte poučení: Kdy už jeho větev raší a vyráží listí, víte, že jsem blízko. Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vezte, že ten čas je blízko, přede dveřmi.“ (Mt 24,32-33)

Fíkovník zde představuje Izrael, který Bůh zničil, jelikož nepřineslo žádné ovoce a židé se museli uchýlit do exilu. Tato skutečnost se však změnila v minulém století, kdy byl založen oficiální stát Izrael. Tento rok stvoření, rok 1948, je proto uváděn jako přesná doba druhého příchodu Krista. V tomto spojení je často uváděno již zmíněné datum křtu An Sanghonga. Přesně roku 1948 se totiž nechal pokřtít a potvrdil tak to, že je Kristem.⁵⁷ Jak jsem ale již psala, skutečný rok křtu An Sanghonga je až o několik let později a toto nepravé datum je používáno čistě účelově, aby mu dodalo patřičnou legitimitu.⁵⁸ Tento Kristus navíc přijde podle Lk 21,28 „od východu“, což je podle Boží církve dostatečným důkazem toho, že přijde právě z Koreje.⁵⁹

Co se týče nebeské Matky, přijde podle hnutí, až v době posledních dnů. Tato Matka představuje zosobnění nepodmíněné a naprosté mateřské lásky, která je schopná podstoupit velké oběti, jen aby ochránila své děti.

Když jsem poprvé přišla do prostorů Boží církve, ukázaly mi členky obrazy pověšené v místnosti určené pro studium Bible. Tyto obrazy obsahovali příběhy a fotografie zvířat, které vyzdvihovaly oběti matek a sílu mateřské lásky.⁶⁰ Bůh Matka tedy představuje jakousi obdobu Ježíše Krista a jeho utrpení, který trpěl pro lidstvo, aby ho zbavil hříchu. Stejně tak trpí Matka, která obětuje vše pro své děti.

Nebeská a pozemská rodina

Dle tohoto konceptu je lidská duše původně andělská, v nebeském království se ale dopustila hříchu a byla za trest vyhnána na tuto zem, kde bloudí v zapomnění. Zem představuje duševní vězení, kde mají lidé podstoupit jejich největší trest – smrt. Bůh je ale milostivý a hříchy mohou být odpuštěny, pokud se člověk vydá správnou cestou představovanou Boží církví. Křest a pascha – to jsou jediné kroky, které dokážou takto potrestanou duši přivést zpět do božího království. V této církvi je tedy odmítán prvotní hřích tak, jak je znám z katolického prostředí. Zrození člověka není v Boží církvi poznamenáno tělesných hříchem, ale daleko horším hříchem duševním, který se vztahuje právě k provinění andělské duše vůči Bohu.⁶¹

---

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Osobní zápis ze 7. listopadu 2016.

⁶¹ Truth of Life – Heavenly Family and Earthly Family [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_family.asp.

Ráda bych se ale vrátila ještě k zmíněné duši, která je podle Boží církve pravou podstatou člověka, a životu na zemi. Ten by měl být podle všeho pouze stínem původního života v nebeském království. Lidská duše je stvořena božskými rodiči a vložena do smrtelného těla, které je vytvořeno rodiči biologickými. Na biologické úrovni je rodina spojena krví a stejně tak je spojena i nebeská (či spirituální nebo duchovní) rodina. Základními prvky již zmíněné Paschy, je pozření boží krve a božského těla, které dokážou člověka očistit od duševního hříchu. Zároveň se ale pozřením boží krve stanou součástí nebeské rodiny.⁶² V praxi to znamená, že se stanou součástí společenství Boží církve – vzájemné sdílení boží krve z nich dělá jednu rodinu. Členové se proto navzájem oslovují „bratře“ a „sestro“. Tímto krokem se stává Bůh Otec a Bůh Matka oficiálně jejich nebeskými rodiči.

V takovémto případě však může nastat situace, kdy je na církevní společenství – nebeskou rodinu, kladen daleko větší důraz než na rodinu biologickou. Přeci jen, nebeská rodina je očištěna od hříchu a má zaručenou cestu do nebeského království. Pokud se navíc v biologické rodině objeví konflikt týkající se zejména příslušnosti tohoto rodinného člena v církvi, mohou pak nastat situace, kdy se tento člověk zúčastní raději církevního svátku než rodinné slavnosti, jako tomu bylo například v případě ženy jménem Rebecca.⁶³⁶⁴

Spása a věčný život

Jak již bylo řečeno, duševní hřích má dle Boží církve každý člověk již od narození, a je proto odsouzen k záhubě, pokud se od tohoto hříchu neočistí. V Boží církvi je prvním krokem k cestě do nebe křest. Nejen, že se člověk pomocí křtu v církvi znovuzrodí a očistí svou duši, stane se tak ale i Božím dítětem a dosáhne věčného duševního života.⁶⁵

Místo křtu nehraje víceméně žádnou roli, čas je tu zde však extrémně důležitý. Ke křtu by mělo, dojít co nejdříve, jelikož nikdo neví, co přinese druhý den. Pokud někdo trvá na tom, že se člověk bude moci nechat pokřtít např. po šesti až dvanácti měsících studia, jde proti Boží vůli. Pokud člověk v této době zemře a nebude pokřtěn, kdo bude potom zodpovědný za jeho zatracení?⁶⁶ Je nutné nejprve podstoupit křest a teprve poté se může člověk věnovat podrobnějšímu učení. Jediným dnem, kdy se nelze nechat pokřtít je den Paschy.⁶⁷

Dalším důležitým kritériem křtu je správné provedení. Musí být proveden „...ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého...“. Bez těchto tří jmen není, dle Boží církve, platný. Klíčové je

---

⁶² Ibid.

⁶³ Záznam interview dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=FhzyQDgVCK>.

⁶⁴ Viz koncept „konečného zájmu“ v kapitole Milenialismus.

⁶⁵ Baptism [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_baptism.asp.

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ Osobní zápis z 13. února 2017.

správné pojmenování – tedy ve jménu Jehovi, Ježíše a An Sanghonga. Každý nově příchozí musí být tedy pokřtěn u Boží církve znovu.⁶⁸

Po samotném výkonu křtu je důležitý ještě poslední krok – zápis do Knihy života Boží církve. Musí se sem zapsat každý, jelikož bez záznamu v Knize života nemůže člověk vstoupit do Božího království.⁶⁹ Po křtu se tedy vyplní formulář s osobními informacemi, který se uschová a v Boží církvi slouží jako důkaz členství konkrétního nově pokřtěného člověka.⁷⁰

Dodržování Paschy je druhou částí v cestě za očištěním a věčným životem. Toto „přijímání“ se v Boží církvi koná jednou ročně, a přestože se nejedná o jediný svátek, který Boží církev slaví,⁷¹ jde rozhodně o nejdůležitější, jelikož při něm dochází k obnově smlouvy.⁷² Pro církev jde o opravdu velkou slavnost, kdy se pije červené víno, jakožto krev Boží, a jí se *ttök*, což je korejský rýžový koláček představující tělo Boží.⁷³ Při záběrech Paschy tento koláček může na první pohled připomínat tofu. Většina fotek Boží církve je buď z dobrovolnických činností nebo právě z Paschy.

Misijní činnost

S Boží církvi jsem se poprvé setkala na půdě Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. S těžkopádnou češtinou mě oslovily tři mladé Korejky, které mi s otázkou, zda věřím v Boha, ukázaly svou knihu se základními informacemi, které doprovázely velmi povedené ilustrace. Hlavním cílem tohoto setkání bylo pomocí biblických veršů a přírodních zákonů ukázat, že Bůh nemůže být pouze jeden, ale že jsou dva – mužský Bůh a ženský Bůh. Na konci této prezentace, která trvala přibližně 10 minut, mi byla položena otázka, zda bych se chtěla dozvědět více. Jelikož šlo specificky o korejskou skupinu a představa ženského Boha mi byla sympatická, vyměnily jsme si kontakty a rozhodly se znovu setkat.⁷⁴ Takto proběhlo naše první setkání, které se dá jistým způsobem vykládat jako ilustrační.⁷⁵

---

⁶⁸ Baptism: The First Step of Salvation [online], © 2018 World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.wmscog.com/beliefs/baptism/>.

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Kvůli této praxi sice má církev evidenci o počtu pokřtěných lidí, neodpovídá však reálnému počtu aktivních členů. Lidé se mohou nechat přemluvit ke křtu při své první návštěvě, která ale může být zároveň i poslední. Přesto je veden v oficiální evidenci členů Boží církve.

⁷¹ The Feasts of God [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_feast.asp.

⁷² Ibid.

⁷³ Bylo mi řečeno, že se tento koláček používá v Koreji místo chleba kvůli prvním překladům Bible, kdy byl chléb z kulturních důvodů původně přeložen jako *ttök*.

⁷⁴ Zápis z 1. listopadu 2016.

⁷⁵ Mluvila jsem s několika dalšími lidmi, kteří byli osloveni stejným způsobem. Někdy se stávalo, že se místo prezentace použilo video.

Misijní činnost členů Boží církve u nás má podobu čistě individuálního a osobního setkání.⁷⁶ Před dvěma roky se církev velmi bránila tomu, aby lákala potencionální členy skrze různé letáky, pozvánky či publikace, a naopak se silně bránila jakémukoliv zviditelnění. Toto sice do určité části platí stále, přesto jsou od té doby viditelné určité tendence, které toto tvrzení vyvracejí. Prvním příkladem byl inzerát nabízející práci v Boží církvi,⁷⁷ dalším byl inzerát na hodiny korejské konverzace nad Bibli, který byl vyvěšen v přízemí Národní technické knihovny.⁷⁸ Dále objevily dva letáky Boží církve v češtině s odkazem na videa s českými titulky. Každopádně, nadále je nejhlavnější možností, jak přijít s církví do styku, jen skrze náhodné setkání. Aktivní členská základna v Čechách není příliš velká a skládá se spíše ze členů korejské národnosti⁷⁹ s určitou znalostí českého jazyka,⁸⁰ kteří věnují velkou část svého času misijní činnosti a pořádání biblických seminářů.

Jak tato setkání vypadají? Obvykle se jedná o skupinku tří, výjimečně dvou lidí.⁸¹ Často se pohybují v místech většího výskytu studentů – budovy vysokých škol, koleje a knihovny.⁸² Zároveň navštěvují i frekventovaná místa jako Náměstí republiky⁸³ a věnují se, podobně jako svědkové Jehovovi, službě dům od domu, kdy navštěvují určité domácnosti a snaží se představit tak svou víru. Při oslovení konkrétního člověka či lidí je možné volit si z různých témat, ne vždy jde proto o stejnou prezentaci. Používají různé knihy v kroužkové vazbě, s logem “Elohim Academy”,⁸⁴ které obsahují ilustrace, překlady, úryvky ze známých encyklopedií a verše z Bible, někdy mohou ale také pustit video na tabletu. V druhé polovině roku 2017 vytvořili systém, kdy si oslovení lidé mohli vybrat konkrétní téma a potom oznámkovat projev přednášejících, obsah přednášky apod.

---

⁷⁶ Na rozdíl od letničních křesťanů, kteří dělají veřejné akce, náborové koncerty apod.

⁷⁷ Inzerát byl vyvěšen na platformě jobs.cz, momentálně již však není dostupný.

⁷⁸ Inzerát zde byl vyvěšen v dubnu 2019.

⁷⁹ Kromě korejského pastora a jeho manželky zde působí i několik mladých Korejek (věkové rozmezí přibližně 20-30 let).

⁸⁰ Ten se často učí ještě před příchodem v zemi svého původu.

⁸¹ Ze zkušeností mých a známých v mém okolí, které se s Boží církví setkali, byla skupina složena ze tří mladých dívek, ve výjimečných případech byly pouze dvě či v doprovodu pastora.

⁸² Jejich činnost jsem zaznamenala na hlavní budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a v budově v Celetné ulici, na kolejích 17. listopadu a Jižního Města, dále pak v Kampusu Dejvice a vestibulu Národní technické knihovny. Dá se ale předpokládat, že jde pouze o malý výčet navštěvovaných míst. V současné době upustili od misijní činnosti na Filozofické fakultě (tedy alespoň na hlavní budově), jelikož, podle jejich slov, zde potkávali po čase stále stejné studenty. Domnívám se ale, že v tom mohl trochu hrát i důvod umístění Ústavu filosofie a religionistiky a přílišný a specifický zájem studentů religionistiky, který se jim možná, kvůli povaze hnutí vyhýbat se pozornosti, nemusel zamlouvat.

⁸³ Zde působili hlavně v létě 2017 v době prázdnin. Podle tvrzení členů se jednalo o velmi přínosné léto, kdy se jim podařilo získat až cca 17 nových věřících.

⁸⁴ Elohim Academy vzdělávací středisko, které spadá pod Boží církev. Zároveň se jedná i o nakladatelství. Více na: <https://sites.google.com/a/asu.edu/elohim-academy/>.

Pokud člověka téma zaujme a chtěl by se dozvědět více, vymění si ideálně čísla či email s někým ze skupinky. Kontakt s nečleny však obstarává pouze jeden člověk skrze k tomu určené číslo a mobil. Jakýkoliv jiný kontakt není možný. Jedná se s největší pravděpodobností o ochranu soukromí členů. Když jsem se ptala, zda by bylo možné použít nějaký jiný způsob kontaktu než SMS, například Facebook nebo KakaoTalk (oblíbená aplikace používaná pro online chat v Koreji), bylo mi odpovězeno negativně z důvodu absence účtu na těchto sociálních sítích. Přesto se v průběhu času ukázalo, že má každý svůj osobní účet. Stejně tak lze jako ochranu považovat chození ve skupinách, zvláště pokud jde o ženy.⁸⁵ Další setkání se může uskutečnit někde na veřejnosti (např. kavárna či chodba školy, jako tomu bylo v mém případě), více upřednostňované je však setkání v prostorách církve, které se nachází v bytě uzpůsobenému aktivitám členů. Je zde kromě jiného místnost pro bohoslužby, semináře a samozřejmě koupelna používaná jako křtitelnice. Seminární místnost je plná obrázků ocenění, která církve získala svou dobrovolnickou činností.⁸⁶

Ideální stav nastane, pokud se zájemce nechá pokřtít hned při první návštěvě. Křest je nejdůležitější a stěžejní částí pro postavení v církvi. Pokud pomineme teologické aspekty, týká se tento prvek zejména účasti na bohoslužbách, přístup ke konkrétním a zároveň velmi důležitým informacím ohledně církve,⁸⁷ účasti na společenských akcích, přijímání⁸⁸ a určitým materiálům církve jako např. časopisy a videa.

Pokud si někdo prohlédne oficiální webové stránky církve,⁸⁹ může si na nich všimnout, že se vyznačují poměrně silným a agresivním jazykem. Velmi zjednodušeně se to dá formulovat do jedné věty – kdo se k nám nepřidá a nebude věřit v naše Bohy a víru, bude zatracen.⁹⁰ Stránky určené pro východní pobřeží USA⁹¹ mají však daleko klidnější rétoriku a výběr témat a příkladů při výkladu teologie je také trochu jiný.

---

⁸⁵ Například i svědkové Jehovovi mají svá vnitřní pravidla, která v případě ohrožení mají ochránit jejich misionáře.

⁸⁶ Nejvíce hrdí jsou na ocenění britské královny Alžběty II., které získali za pomoc při povodních. Viz např. zde: <http://award.watv.org/queen/>.

⁸⁷ Jde zejména o postavení An Sanghonga a Čan Kildži v církvi a jejich božský status. Zároveň se však jedná i o, můžeme říct až tvrdost či přísnost, některých interpretací částí Bible. V průběhu času mého navštěvování církve se měnila rétorika seminářů a jejich obsah. O Matce, teď myslím konkrétní žijící manifestaci bohyně Matky, jsem se nedozvěděla téměř nic, pouze určité příběhy těsně před koncem mých návštěv. Také mi bylo ve stejné době ukázáno video, které je původně určené pouze pro členy. Další příklad je otázka toho, kdo vlastně bude spasen. Teprve po nějaké době připustili, že spasení budou pouze členové Boží církve, všichni ostatní jsou ztraceni.

⁸⁸ Církev označuje přijímání, které se uskutečňuje pouze jednou za rok, jako Pascha.

⁸⁹ World Mission Society Church of God [online], © 2018 World Mission Society Church of God. Dostupné z: <http://english.watv.org/>.

⁹⁰ Viz např. obsah kapitol Commandments of God dostupných z: http://english.watv.org/truth/truth_life/list.asp.

⁹¹ World Mission Society Church of God – US East Coast [online], © 2018 World Mission Society Church of God. Dostupné z: <https://www.wmscog.com/>.

Důraz na křest je však v obou případech opravdu výrazný, ten stojí dokonce výše než znalost teologie církve či samotnou vírou – naučit se věrouku církve a uvěřit může člověk, podle slov členů církve, později. V České republice se však setkali s odporem vůči takovému postoji. Při samotné návštěvě Boží církve mi bylo sděleno, že nejčastější argument proti rychlému pokřtění je takový, že křest je velmi vážný krok, který si člověk musí pořádně promyslet a vědět, do čeho vlastně jde. Proto bylo nutné i zde podobu misijní činnosti pozměnit. Pokud někdo řekne, že se potřebuje s učením církve seznámit více, je možné podstoupit sérii seminářů, než bude křest zmíněn znovu. Přesto všechno se však člověk při těchto seznámení s církví nejzásadnější informace nedozví.⁹²

Dalším specifickým prvkem misijní činnosti církve je tzv. „love bombing“, neboli zahrnutí láskou.⁹³ Při absolvování seminářů jsou návštěvníkům dávány dary v podobě např. korejských čajů či ručně vyrobených korejských mýdel, může mu být nabídnuta účast na společném jídle nebo si dokonce může zahrát ping-pong s pastorem. Celkově členové vůči návštěvníkům projevují velký zájem. Co se týče vztahu mezi ženami, je poměrně dotykový – dochází k objímání při loučení i vítání, držení za ruce a dodržování menšího osobního prostoru. Tento zájem a projevy lásky však trvá pouze dočasně, pokud se člověk rozhodne nekonvertovat, takovýto druh chování přestane a zpravidla ustanou i styky s danou osobou.

Zajímavé je i genderové uspořádání v Boží církvi. V aktivní členské základně Boží církve je pouze jeden muž, pastor korejské národnosti, proto je logické, že většinu seminářů pořádají ženy. Při mých studijních seminářích nebyl pastor nikdy aktivně přítomen, párkrát jsem ho pouze zahlédla v jeho kanceláři a chodil se loučit při mém odchodu. Vlastně jsme spolu za celou dobu mého studia neměli žádný pořádný rozhovor. Dvakrát jsem se však setkala s českým mužským členem církve, jehož studijní seminář probíhal pouze s pastorem. Je tedy možné předpokládat, že se uskupení seminářů mění podle pohlaví studujícího. Z nedostatku mužských misionářů mohou vést semináře s muži i misionářky, ale semináře s ženami vedou pravděpodobně pouze ženy.

Církev se často prezentuje skrze svou dobrovolnickou činnost. S církví je spojeno několik neziskových organizací⁹⁴ a sami členové se podílejí na různých činnostech, jako je

---

⁹² Pokud se ovšem člověk nepodívá na internet. Momentálně je možné nalézt dvě zmínky o Boží církvi v češtině na stránkách: info.dingir.cz (přehled korejských církví působících v ČR od Doc. PhDr. Zdeňka Vojtíška Th.D.), sekty.cz (článek od Mgr. Heleny Exnerové) a serveru advojka.cz (článek od Miriam Löwensteinové, Ph.D.).

⁹³ Více v Barker, Eileen, „Environmental Control, Deception and ‚Love-Bombing‘“, in *The Making of a Moonie: Choice or Brainwashing?*, Oxford: Blackwell, 1985, s. 173–188.

⁹⁴ Jedná se o We Love U Foundation a New Life Welfare Foundation. Oficiální stránky v angličtině jsou dostupné z: <https://www.weloveufoundation.org/>, a z: <https://intlweloveu.org/award-press/introduction-of-new-life-welfare-foundation/>.

například úklid odpadků, návštěva seniorů, darování krve, pomoc při záplavách apod.⁹⁵ Nemám žádné zprávy, že by u nás církev v tomto směru nějak aktivně a viditelně působila.⁹⁶ Ukazovali mi pouze jeden, několik let starý výstřížek z novin, kdy spolu se členy z Německa uklízeli park.⁹⁷

Misijní činnost Boží církve ve světě

V následující části se zaměřím na další druhy misijní činnosti, kterou Boží církev používá. Již se nebude jednat o zkušenosti mé, ale o informace zprostředkované skrze různé zdroje. Jak zjistíme, církev postupuje jinak dle zemí, ve kterých působí. Nepůjde zde však pouze o rozdíl lokální, ale i rozdíl zapříčiněný osobností správce místního sboru, jak se pokusím ukázat ve srovnání dvou zkušeností návštěvy pobočky Boží církve v Praze.

Proměna misijní činnosti v ČR

Již Eileen Barker si všimla, že se strategie misijní činnosti liší dle lokality misijního sboru a osobnosti člověka, který tento sbor vede.⁹⁸ Týká se to nejen způsobu, jakým se přistupuje k potenciaálnímu členovi, ale i obsahu seminářů a informacím, které se mu sdělují a na které se klade důraz. Takovýmto zajímavým příkladem je rozdílnost mezi první návštěvou církve Mgr. Heleny Exnerové a první návštěvou mou. Zatímco ta má se uskutečnila v listopadu 2016, Helena Exnerová navštívila sbor v březnu roku 2015. Časový rozdíl mezi těmito návštěvami je tedy přibližně rok a půl, to se vzhledem k délce působení místního sboru nezdá jako dlouhá doba,⁹⁹ přesto byly naše zkušenosti s církví poměrně rozdílné.

V březnu 2015 se Helena Exnerová spolu s dvěma kolegy vydala na pozvání do sboru Boží církve na biblický seminář. Při příchodu byli přivítáni tříčlenným výborem, který je následně odvedl do konferenční místnosti. Zde absolvovali úvodní přednášku představující základní, konkrétně tedy ty méně kontroverzní, body teologie církve. Šlo zejména o dualitu božství, současné období vlády Ducha, a proroky společně s Ježíšem, vykládané skrze přirovnání k mrakům.¹⁰⁰ Odpovědi na následné otázky byly kusé a celé setkání bylo poměrně

---

⁹⁵ Více na Contribution to Society [online], © 2018 World Mission Society Church of God. Dostupné z: <http://english.watv.org/social/list.asp>.

⁹⁶ Při těchto dobrovolnických činnostech mají členové viditelná, často žlutá trička s nápisem církve. O dobrovolnictví v USA, tuším, že to bylo po hurikánu Katrina, dokonce natočili cca hodinu dlouhý film. Kromě tohoto filmu lze na stránkách hnutí či na Youtube nalézt další videa, ve kterých členové různě pomáhají. Konkrétně ve videích vzniklých v Koreji je navíc často v popředí Matka, pomáhající s ostatními věřícími.

⁹⁷ Žádný odkaz na článek se mi bohužel nepodařilo najít. Nevím ani, v jakých novinách tento článek vůbec vyšel.

⁹⁸ Barker, Eileen, *The Making of a Moonie: Choice or Brainwashing?*, Oxford: Blackwell, 1985.

⁹⁹ Boží církev působí v České republice přibližně od roku 2011.

¹⁰⁰ Viz Truth of Life [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: <http://english.watv.org/truth/index.asp>.

rychle ukončeno. Chování členů bylo rezervované, a přestože si s sebou odnášeli jako dar korejský čaj, křest jim nabídnut nebyl.¹⁰¹

Má první návštěva sboru se týkala především mateřské lásky a mé duše. Byly mi ukázány obrazy pověšené v konferenční místnosti, které zobrazovaly různé druhy zvířecí mateřské lásky. Další obrazy zobrazovali obrovské shromáždění členů u hlavního vzdělávacího střediska v Koreji,¹⁰² a nejvýznamnější ocenění, která církev získala. Důkazy mateřské lásky u zvířat byly jakýmsi úvodem pro přednášku o Bohu Matce, kterou následoval výklad o mé duši – o andělském původu každé duše a nutnosti křestu pro návrat do nebes. Byl mi nabídnut život zachraňující křest, pro který nebyla nutná víra. Nejprve je důležité mě zachránit, v případě, že by se mi něco stalo, teprve potom bude čas na studium a víru. Po odmítnutí jsem byla s korejským ručně vyrobeným mýdlem poslána domů. Přestože členové vykazovali určitou rezervovanost, jejich vystupování mělo nádech přehnané přívětivosti, který by se dal nazvat slabší verzí tzv. „*love-bombingu*“. Setkání ale probíhalo spíše v uvolněnějším duchu a byla jsem pobízena ke kladení jakýchkoliv otázek.¹⁰³

V obou návštěvách můžeme nalézt společné prvky – dvojici skrytou pod pojmem *Elohim*, základní nauka týkající se Ježíše a jeho druhého příchodu, a důkazy pravdivosti Boží církve. Toto by se dalo označit jako jádro úvodní přednášky. Velký rozdíl ale můžeme vidět v atmosféře seminářů a důrazu na křest. Co bylo příčinou změny? Mezi návštěvou Heleny Exnerové a návštěvou mou se ve sboru odehrála důležitá událost – proměnilo se vedení místního sboru. Původní pastor s manželkou se vrátili do Koreje a nahradil je pár působící v době, kdy jsem sbor navštěvovala já. Z vyprávění členů i lidí, kteří se s hnutím potkali, zaznívaly stejné zkušenosti, které jsem měla i já. Sice se členové snažili svoji činnost různě kreativně vylepšovat¹⁰⁴, přesto zůstala ve své podstatě stejná.¹⁰⁵

Misijní činnost v zahraničí

Jak jsem již uváděla, strategie misijní činnosti se velmi liší podle místa, kde působí. V porovnání s působením církve v jiných zemích, je činnost hnutí v České republice opravdu chudá. Důvodem může být opravdu slabé zastoupení místního sboru. Například v Německu působí Boží církev daleko aktivněji, zejména co se environmentálních témat týče. Skrze

---

¹⁰¹ Exnerová, Helena, „Reportáž z pražské mise Boží církve: Církev Boha Otce a Bohyně Matky“, *Dingir* 3 (2015), Praha: Dingir, 2015, s. 82–83.

¹⁰² Jde o Okčchön Go&Come vzdělávací středisko. Fotografie lze nalézt zde: https://watvwelcome.org/en/?page_id=135050.

¹⁰³ Zápis ze 7. listopadu 2016.

¹⁰⁴ Např. písemné hodnocení obsahu a projevu prezentace, o které byly oslovení lidé požádáni.

¹⁰⁵ Přesto nepopírám, že v rozdílných přístupech mohly hrát roli i jiné prvky, jako např. počet účastníků semináře či jejich pohlaví.

skupinu ASEZ zde byl např. v roce 2017 uspořádán organizovaný úklid na univerzitě v Mnichově.¹⁰⁶

Velký rozkvět zažívá církev v USA, kde došlo k založení Good Samaritan Movement,¹⁰⁷ které svou činností navazuje na WeLoveU Foundation. Pořádají se zde různé charitativní sbírky či dobrovolnické akce. Členové z USA často vystupují na propagačních videích církve, kde pomáhají lidem zasažených povodněmi či hurikány.¹⁰⁸ Při těchto akcích se nebojí většího zviditelnění, přestože se až na výjimky vyhýbají vystupování v médiích.¹⁰⁹ Zároveň se osobní oslovování lidí členy posunulo, podle různých výpovědí, na vyšší úroveň. K oslovování v USA dochází již i v obchodech jako je Walmart či na veřejných záchodcích.¹¹⁰

Zajímavé postavení má církev v zemích třetího světa, kde se církev rozšiřuje skrze stavění škol a další různé humanitární pomoci. Toto se děje například v Nepálu či Kambodži.¹¹¹ Pokud srovnáme příchod západních misionářů do Koreje v 19. století, kteří mimo jiné také zakládali školy, působí současná činnost korejských misionářů zajímavý kontrast.¹¹² Celkově tento fenomén vypovídá o posunu ve vnímání křesťanství v Koreji, kdy na sebe Korejci berou roli nositelů čistého náboženství a znovuevangelizace světa.¹¹³

Misijní činnost v Koreji

Misijní činnost v Koreji se příliš neliší, od již popsanych postupů a strategií. Jediným rozdílem je daleko větší zastoupení církve, ať již z pohledu členství či materiálního zabezpečení. Akce pořádané církví jsou daleko častější i větší – odhadem je polovina různých akcí pořádaných Boží církví celosvětově, pořádaných právě v Koreji.¹¹⁴ Zároveň zde ale čelí církev největší kritice a útokům.¹¹⁵

---

¹⁰⁶ ASEZ – Church of God University Student Volunteers [online], © World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://asez.org/history/>.

¹⁰⁷ Více na: <http://zionusa.org/good-samaritan-movement/>.

¹⁰⁸ Např. The Eye of Hurricane Sandy – WMSCOG [online], © 2019 YouTube, dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=A1_XD4-TzKU.

¹⁰⁹ Jedinou výjimkou bylo až případ ženy jménem Rebecca, která vystoupila proti zmedializovanému tvrzení své rodiny, jež obviňovala církev, že jejich dceři vymyla mozek. Video dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=FhzyQDgVCK>.

¹¹⁰ Who is the Bible study group ‚shopping‘ for members at Walmart? [online], © 1999–2018 The Buffalo News, dostupné z: <https://buffalonews.com/2018/08/19/who-is-the-bible-study-group-shopping-for-members-at-walmart/>.

¹¹¹ Mother’s School 2 Completion – World Mission Society Church of God Nepal [online], © World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://mother.watv.org/en/nepal-mothers-school/>.

¹¹² Více v Blair, William Newton – Hunt, Bruce F., *The Korean Pentecost and the Sufferings Which Followed*, Edinburgh: Banner of Truth Trust, 1977.

¹¹³ Více v Kim, Rebecca Y., *The Spirit Moves West: Korean Missionaries in America*, New York: Oxford University Press, 2015.

¹¹⁴ World Mission Society Church of God [online], © World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://watvwelcome.org/en/purpose-of-service/>.

¹¹⁵ Viz kapitola Nová náboženská hnutí versus většinová společnost.

Shrnutí

V této kapitole jsou shrnuty základní informace o Boží církvi – přes historický vývoj hnutí a nejhlavnější části teologie, po misijní činnost v České republice a ve světě. Jak je možné vidět v popisu vývoje církve, lze zaznamenat postupný vývoj v teologii skupiny. Největší změna nastala po smrti jejího zakladatele An Sang-honga, kdy byly přijaty dvě důležité doktríny, které (1) deifikovali An Sang-honga, a zároveň (2) deifikovali i samotnou Čang Kildžu, která si tak získala legitimitu a zajistila si vůdčí postavení v Boží církvi.

Přelom tisíciletí započal období velkého růstu hnutí, které se začalo soustředit na misijní činnost v zahraničí. Zároveň se skupině podařilo napravit si reputaci ve své domovské zemi díky různým programům rozsáhlé dobrovolnické činnosti členů církve, nadále však zůstává terčem různých kritik.

V České republice působí Boží církve cca již osm let.¹¹⁶ Podoba misie je zejména osobní skrze náhodná setkání na různých veřejných prostranstvích a v budovách škol a knihoven. Vyznačuje se velkým západem misionářů, vyhýbají se jakékoliv medializaci a opomíjejí sdělovat potencionálním členům důležité informace týkající se samotné církve. Navíc je místní církevní sbor velmi uzavřený. Lidé nejsou zváni na mše či jiné církevní události a není tak možnost seznámit se s jinými členy církve. Lze tu vidět určitý paradox v tom, jak je tato misijní činnost vedena – na jednu stranu je tu snaha získat co nejvíce členů, na stranu druhou je skupina opravdu extrémně uzavřená a snaží se zamezit tomu, aby byla ve společnosti viditelná. Jak je možné, že tu existuje takto velký rozpor? Na dalších stranách se pokusím tento rozpor vysvětlit na základě katastrofického milenialismu přítomném v církvi a na náboženské atmosféře v Jižní Koreji.

---

¹¹⁶ Přesnou dobu působení se nepodařilo zjistit ani od samotných členů.

Milenialismus

„Milenialismus je uměle vytvořený pojem, určený pro popis a výklad určitého typu přesvědčení o budoucnosti. Samotný pojem vznikl v křesťanské duchovní tradici, ale jevy, které tento pojem vystihuje, jsou přítomny i v řadě dalších myšlenkových tradic světa, a to nejen výslovně náboženských, ale i tzv. sekulárních.“ – Zdeněk Vojtíšek¹¹⁷

Takto popisuje milenialismus Zdeněk Vojtíšek v kolektivní monografii *Konec tohoto světa*.¹¹⁸ Kromě názvu milenialismus se můžeme setkat i se slovem milenarismus či chiliasmus. Zatímco milenialismus a milenarismus mají svůj původ v latinském slovu *millenium*, chiliasmus má původ v řeckém slově *chilioi*, obě slova mají však stejný význam – tisíciletí.¹¹⁹ Tento význam odkazuje na přesvědčení o nastolení tisícileté vlády Ježíše Krista na zemi před Posledním soudem, jak je popsáno ve 20. kapitole knihy *Zjevení Janovo*, poslední knize Nového zákona.¹²⁰ V současné době označujeme milenialismem v religionistice jednoduše budoucí dobu kolektivní blaženosti v jakékoliv tradici.¹²¹

S přesnější definicí milenialismu přišla v historii řada lidí. Jedním z nich je Norman Cohna, který ve své knize z roku 1957 uvedl pět charakteristik mileniální spásy – je kolektivní, pozemská, bezprostřední (brzká i náhlá), totální, a zázračná (figuruje zde nadpřirozený činitel nebo alespoň jeho pomoc).¹²² Další více současnou definici přinesla americká historička náboženství Catherine Wessingerová – „víra v bezprostředně blízký přechod do kolektivní spásy, v níž věrní budou prožívat blaho a nepříjemná omezení lidských poměrů budou odstraněna“.¹²³ V této definici je spása možná jak v pozemském, tak nadzemském prostředí – zde můžeme nalézt ve studiu milenialismu rozpory, kdy jedna strana zastává definici týkající se spásy pouze na zemi, zatímco druhá strana trvá na spáse i mimo zemi (ať už mluvíme o zemi či o Zemi).¹²⁴

---

¹¹⁷ Vojtíšek, Zdeněk, „Koncepce milenialismu“, in Biernot David et al., *Konec tohoto světa: Milenialismus a jeho místo v judaismu, křesťanství a islámu*, Praha: Dingir 2012, str. 7.

¹¹⁸ Ibid.

¹¹⁹ Ibid.

¹²⁰ Britannica [online], © 2019 Encyclopædia Britannica, Inc., dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/millennialism/Non-Christian-millennialism>.

¹²¹ Vojtíšek, Zdeněk et al., *Konec tohoto světa*, str. 7.

¹²² Cohn, Norman, *The Pursuit of the Millennium*, New York: Oxford University Press, 1970, str. 15.

¹²³ Wessinger, Catherine, „Millennialism in Cross-Cultural Perspective“, in Wessinger, Catherine (ed.), *The Oxford Handbook of Millennialism*, New York: Oxford University Press, 2011, str. 5.

¹²⁴ Vojtíšek, Zdeněk et al., *Konec tohoto světa*, str. 7.

Milenialismus můžeme dále rozdělit do několika typů – katastrofický, progresivní, avertivní, atd.¹²⁵ Avertivní (z lat. *avertere* – „odvracet“) milenialismu se týká přesvědčení, že může být hrozící apokalypsa odvrácena duchovním úsilím, či dokonce toto úsilí pomůže nastolit mileniální říši. Patří sem např. mariánská hnutí, hnutí New Age, ufologická náboženství nebo nativistická americká hnutí.¹²⁶

Progresivní milenialismus je optimistický – věří, že se celá společnost postupně zlepší a kolektivní spása by měla nastat bez katastrof. Tento milenialismus může motivovat lidi ke sebezlepšování či k sociálním pracím, které by měly pomoci ke zlepšení jak jim, tak okolí.¹²⁷

Pro pochopení Boží církve je však důležitější katastrofický milenialismus. Jde o nejrozšířenější typ milenialismu a jak je zjevné již z názvu, jedná se o očekávání blízké apokalyptické katastrofy. Lidská společnost je viděna negativně a jediná možnost nápravy je násilné zničení stávajícího řádu k nastolení stavu všeobecného blaha. Tato katastrofa se někdy může označovat jako očista. Typickými znaky katastrofického milenialismu je dualistický pohled na svět – dobro vs. zlo, které se může snadno přehoupnout v my vs. oni. Blížící se katastrofa zároveň přináší tlak na věřící, který se může projevit v několika ohledech. V první řadě může získat tzv. „konečný zájem“, „zájem, který je pro zúčastněnou osobu či skupinu důležitější než cokoli jiného na světě“. Tento zájem zahrnuje snahu o vedení života tak, jak by měl správný věřící žít, což může vést ke konfliktu s většinovou společností či dokonce s autoritami společnosti. S blížící se katastrofou je pro věřícího daleko důležitější čistota jeho duše než společenská pravidla či dokonce zákony.¹²⁸ Tento důraz na jednotlivce místo na společnosti se však netýká pouze zaměření na sebe, ale i na ostatní – může proto někdy vést až k horečné misii.¹²⁹ Náboženská skupina s prvky katastrofického milenialismu se může považovat za „vyvolené“, kteří šíří správnou víru a budou při katastrofě ušetřeni, z tohoto důvodu se mohou snažit „zachránit“ před katastrofou co nejvíce lidí. A to jakýmikoliv způsoby. Tlak blížící se katastrofy se však může projevovat i v osobního životě věřících. Pokud je tento svět zkažený a brzy bude očištěn od těchto špatností, mohou se věřící rozhodnout obětovat či odložit určité části osobního života jako jsou děti či další vzdělání. Jak je z příkladů zjevné,

---

¹²⁵ Ibid, str. 9–12.

¹²⁶ Wojcik, Daniel, „Avertive Apocalypticism“, in Wessinger, Catherine (ed.), *The Oxford Handbook of Millennialism*, New York: Oxford University Press, 2011, s. 66.

¹²⁷ Wessinger, Catherine, „Progressive Millennialism“, in Landes, Richard A. (ed.), *Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements*, New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2000, s. 590–591.

¹²⁸ Wessinger, Catherine, „Catastrophic Millennialism“, in Landes, Richard A. (ed.), *Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements*, New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2000, s. 111–113.

¹²⁹ Zdeněk, Vojtíšek, „Koncept milenialismu“, s. 10.

může se katastrofický milenialismus lehce přehoupnout v radikální přístup k životu či společnosti.

Musíme mít však na paměti, že je celý milenialismus „ideálním typem“¹³⁰, což znamená, že se různé skupiny mohou milenialismu pouze blížit – některé části milenialismu mohou být ve skupině potlačeny či vytlačeny úplně. Dále se může např. náboženská skupina, která byla dříve označována jako skupina katastrofického milenialismu, velmi snadno proměnit ve skupinu s myšlením milenialismu progresivního. Nejedná se o škatulku „buď anebo“, ale o určitou škálu, po které se může skupina jakkoliv v průběhu času pohybovat.

Milenialismus v Boží církvi

„... ‘S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasel dobré semeno na svém poli. Když však lidé spali, přišel jeho nepřítel, nasej plevel do pšenice a odešel. Když vyrostlo stéblo a nasadilo na klas, tu se ukázal i plevel. Přišli sluhové toho hospodáře a řekli mu: ‚Pane, cožpak jsi nezasel na svém poli dobré semeno? Kde se vzal plevel?‘ On jim odpověděl: ‚To udělal nepřítel.‘ Sluhové mu řeknou: ‚Máme jít a plevel vytrhat?‘ On však odpoví: ‚Ne, protože při trhání plevele byste vyrvali z kořenů i pšenici. Nechte, ať spolu roste obojí až do žně; a v čas žně řeknu žencům: Seberte nejprve plevel a svažte jej do otýpek k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.‘ – Matouš 13,24-30

Katastrofický milenialismus hraje v Boží církvi velkou roli. Přestože Boží církve oficiálně odmítá, že by kdy vyhlášovala datum konce světa, kolují po internetu tvrzení, že se tak již nejednou stalo – tradičně se uvádějí roky 1988, 1999 a 2012.¹³¹ Přestože o vyhlášení konce světa na rok 1999 a 2012 nejsou žádné dostatečné důkazy, dochoval se dobový leták z roku 1988 se jménem Boží církve a varováním před koncem světa.¹³²

Ať už však bylo či nebylo určeno v minulosti konkrétní datum konce světa, pocit blížící se katastrofy je v církvi přítomný. Stránky Boží církve jsou plné naléhavosti a zdůrazňují brzké

---

¹³⁰ Weber, Max, *Metodologie, sociologie a politika*, Praha: Oikoyomenh, 1998, s. 43–49.

¹³¹ The WMSCOG's Failed Doomsday Predictions of 1988, 1999, and 2012. What Will They Predict Next? [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmscog.com/archives/the-wmscogs-failed-doomsday-predictions-1988-1999-2012-what-will-they-predict-next/>.

¹³² 1988 End of the World Flyer [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmscog.com/archives/1988-end-of-the-world-flyer/>.

zatracení, pokud člověk nepřijme teologii církve.¹³³ Jde také o důvod chování, které často vyvolává spory s většinovou společností.

Církvi je často vytýkáno, že při misijní činnosti neříká všechny informace, nebo že dokonce i lže.¹³⁴ U tohoto tvrzení je ale nutné se zastavit, jelikož formulace této věty není úplně šťastná. Ano, můžeme říct, že se při misi Boží církve tyto věci stávají, věnuje se tomu dokonce i jeden článek na internetových stránkách The True WMSCOG, lze tedy odvodit, že se jedná o rozšířenou praxi.¹³⁵¹³⁶ Přesto však misijní činnost provádějí jednotlivci, u kterých se může styl misie lišit. Házet proto všechny misionáře Boží církve není zcela spravedlivé.

Dalším ze zmiňovaných problematických prvků misie Boží církve je již zmíněný love-bombing (tzv. „zahrnutí láskou“). Jde o výraz poprvé spojený s Církví sjednocení, korejskou náboženskou skupinou, která vykazuje zajímavé podobnosti s Boží církví.¹³⁷ Členové církve projevují o potencionálního člena velký zájem, jsou velmi milí a vzbuzují v nich pocit přátelství. Pokud se však tento člověk nakonec rozhodne nekonvertovat, členové s ním přeruší všechny vztahy. V takovou chvíli je velmi lehké označit chování členů jako falešné a účelové.

K pochopení tohoto fenoménu pomohl rozhovor s Rastislavem Čižmárem,¹³⁸ pastorem působícím ve skupině vycházející z učení církve Sinčchondži.¹³⁹ Přestože jsme mluvili zejména o činnosti církve Sinčchondži, jsou misijní praktiky obou církví velmi podobné. Část naší debaty se zaměřovala na problematické části misijní činnosti církve Sinčchondži a jejich snaze zůstat za každou cenu anonymní. Dochází při nich k zatajování informací, určitým polopravdám apod. Stejně problémy se řeší i ve spojení s Boží církví, můžeme tedy vidět, že forma misijní činnosti obou církví je až překvapivě podobná.¹⁴⁰

---

¹³³ Např. Truth of Life – The Second Coming Christ [online], © 2010 World Mission Society Church of God, dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_secondcoming.asp.

¹³⁴ Is the World Mission Society Church of God a Cult? [online] © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmcog.com/?p=1981>.

¹³⁵ Na těchto stránkách autor odmítá, že by se misionáři církve dopouštěli jakéhokoliv klamavého jednání. Poukazuje přitom na příběh Ježíše, který svým následovníkům řekl pouhé – pojď za mnou, či následuj mě. Ani jeden z nich potom nekřičel, že byl oklamán a nebyly mu sděleny všechny informace. Teprve potom, co je Ježíš řádně „indoktrinoval“, jim řekl pravdu o tom, co je čeká. Toto chování by podle autora označili „experti na sekty“ jako klamnou misijní činnost. Podle členů se však jedná o kontrolu nad informacemi, je nutné se učit od základů, aby bylo možné pochopit komplikovanější problémy – při matematice se také učí nejdříve sčítání a odčítání, než se přejde na složitější matematické příklady. Učení zabere čas a řád, pravda o Matce a Otci stojí až na samém vrcholu tohoto studia.

¹³⁶ Does the WMSCOG Practice Deceptive Recruitment? [online], © 2011 Biblica, Inc., dostupné z: <https://www.thetruewmcog.com/does-the-wmcog-practice-deceptive-recruitment/>.

¹³⁷ Více v: Barker, Eileen, „Environmental Control, Deception and ‚Love-Bombing‘“, in *The Making of a Moonie: Choice or Brainwashing?*, Oxford: Blackwell, 1985, s. 173–188.

¹³⁸ Rozhovor ze dne 14. června 2018.

¹³⁹ Více o církvi Sinčchondži na Sinčchondži [online], © 2019 eStránky.cz, dostupné z: <http://www.sosoni.estranky.cz/>.

¹⁴⁰ Velmi podobnou formu misie měla v minulosti i Církev Sjednocení. Více v Barker, Eileen, *The Making of a Moonie*.

Klíčem k porozumění tomuto fenoménu je, dle Rastislava Čižmára, blížící se konec světa. Ano, dochází k tomu, že se říkají polopravdy, nejedná se však o pouhou snahu oklamat člověka. Z důvodu blížícího se konce světa je nutné zachránit co nejvíce lidí.¹⁴¹ Pokud se konkrétnímu člověku řeknou pro nás důležité informace později, například po křtu, nebude to hrát zase tak velkou roli. Nejdůležitější je zajistit jim v první řadě spásu.

Naléhavost z blížící se katastrofy je jádrem všeho. Křest – je nutné člověka pokřtít co nejdříve, nikdy se neví, kdy přijde konec světa. Utajování – všechny informace přístupné najednou mohou člověka zastrašit a připravit ho tak o spásu, stejně jako ho může zastrašit i negativní medializace církve. Love-bombing – dříve zmiňovaný problém přerušování kontaktu je důvodem nedostatku času. Pokud se již ví, že nemá konkrétní člověk i přes znalost zájem o vlastní spásu, přestávají se mu členové věnovat, jelikož na to nemají čas. Z tohoto důvodu je nutné přesunout tento zájem na někoho jiného, u kterého je možnost jeho spasení pravděpodobnější.¹⁴² Misionáři tak představují určité zachránce, kteří mají poslání spasit co nejvíce lidí předtím, než svět skončí. Z důvodu důležitosti této role a poslání je povoleno i to, co by bylo normálně odsuzováno. V tomto jednání můžeme jasně vidět onen zmíněný „konečný zájem“, kdy je kladen daleko větší důraz na náboženské společenství a jeho agendu, na úkor společenských norem.¹⁴³

Shrnutí

Katastrofický milenialismus tedy vede v Boží církvi velkou roli a vysvětluje určitou část chování, která by se dala označit za problematickou – zatajování, *love-bombing*, nátlak, manipulace apod. Pokud se na tuto činnost podíváme optikou člena církve, zjistíme, že je vlastně zcela obhajitelná. Z jedné části tak lze navíc vysvětlit i uzavřenost církve a neochota na sebe přitáhnout pozornost. Automaticky by tak na sebe přitáhla i zrak kritiků, kteří by mohli potenciální členy odradit. A nemusí se jednat jen o kritiky, jak mi později dokázala má zkušenost, ale i o seriózní akademický článek napsaný religionistkou a zveřejněný ve velmi specializovaném časopise.

---

¹⁴¹ Rozhovor s Rastislavem Čižmárem z 24. května 2018.

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Wessinger, Catherine, „Catastrophic Millennialism“, in Landes, Richard A. (ed.), *Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements*, New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2000, s. 111–113.

Nová náboženská hnutí versus většinová společnost

„V Česku loví ovečky utajená korejská sekta, vyvolené vábí na apokalypsu“¹⁴⁴

„...Maskuje se za dobročinné organizace a bojuje proti násilné konverzi, zatímco sama o členy plíživě obírá jiné církve...“¹⁴⁵

Nová náboženská hnutí jsou často obětmi stereotypního odsuzování a „mediální masáže“. Jsou házena do jednoho pytle s pejorativním názvem „sekta“, která má velmi často nekalé úmysly – podvody, násilí, vraždy, zneužívání apod. Ve zprávách obvykle vidíme pouze negativní obrázky těchto „sekt“, proto je velmi jednoduché hodnotit je všechny jako sice povrchově trochu odlišné, ale v jádru naprosto stejné, tedy špatné.¹⁴⁶

Velmi odpovídající příklad je, nejen v českých zemích, současné vnímání islámu. Pokud se vůbec jedná o náboženství,¹⁴⁷ je naprosto odporné – nabádá k násilí na ženách, zneužívání dětí, vraždám apod.¹⁴⁸ Současně může být ve společnosti každá muslimka (či muslim, přesto je to u žen daleko častější z důvodu viditelnosti hidžábu jako znaku islámské víry) považována za teroristku a lidé se jí, v tom lepším případě, obloukem vyhýbají.

V obou uvedených případech se jedná v základě o stejný druh stereotypů. Dochází k odsuzování minoritního náboženství v konkrétní společnosti a všichni členové konkrétního náboženství jsou kolektivně obviňováni a odmítáni. Důvodem je v obou případech činnost některého nového náboženského hnutí, které je s nimi automaticky spojováno.

Kromě médií podporují toto radikální členění i různá antikultovní hnutí. Jedná se o skupiny individuálních lidí či skupin, které jsou proti konkrétní náboženské skupině. Tyto skupiny jsou často složeny z rodin, příbuzných nebo přátel členů, bývalých členů, jiných náboženských hnutí a skupin různých odborníků (např. právníci, novináři, zdravotníci, psychiatři apod.). Antikultovní hnutí mohou být tedy jak sekulární, náboženské, tak i nábožensko-sekulární.¹⁴⁹

---

¹⁴⁴ Název článku zveřejněného 16. 3. 2018 na platformě iDNES.cz, dostupný z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/sincchondzi-cirkev-sekta-korea-cesko.A180305_145045_domaci_hell.

¹⁴⁵ Ibid.

¹⁴⁶ Cowan, Douglas E. – Bromley, David G., *Sekty a nová náboženská hnutí*, Praha: Grada, 2013, s. 11–28.

¹⁴⁷ Např. Islám je totalitní ideologie [online], © 2019 Rukojmí.cz, dostupné na: <http://www.rukojmi.cz/clanky/zahranicni-politika/1878-islam-je-totalitni-ideologie>, nebo SVĚT: Islám je fašistická ideologie [online], © 2018 Neviditelný pes a MAFRA, a. s., dostupný z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/zahranici/svet-islam-je-fasisticka-ideologie.A160216_221715_p_zahranici_wag.

¹⁴⁸ Např. Islám prý není ideologie, ale náboženství [online] © 1999–2019 MAFRA, a. s., dostupný z: <https://lajkep.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=630702>.

¹⁴⁹ Cowan, Douglas E. – Bromley, David G., *Sekty a nová náboženská hnutí*, s. 11–28.

V případě, že vliv antikultovních hnutí pronikne až do státních sfér, může vyústit k nepřiměřeným zásahům státu v náboženských skupinách.¹⁵⁰ Státními razíemi v náboženských komunitách se zabýval Stuart A. Wright a Susan J. Palmer, kteří v roce 2016 vydali svou knihu *Storming Zion*, Jejich data zahrnovala oblast Severní a Jižní Ameriky, Austrálie, Izraele a západní Evropy v období od roku 1944 do roku 2012, a došli k překvapivému číslu 116 razíí.¹⁵¹ Jeden ze sedmi konkrétních případů, které poté v knize podrobněji rozebírali, je náboženské společenství Dvanácti kmenů.¹⁵² Poslední z několika státních zátahů se uskutečnil roku 2013 v Německu na základě záběrů, které měly dokazovat týrání dětí. Konkrétně šlo o do značné míry ritualizovaný trest pomocí vrbového proutku, tato praxe je však proti německým zákonům. Při zátahu byly odebrány všechny děti do 17 let žijící v komunitě – včetně dětí, o jejichž týrání nebyly důkazy, a děti, jejichž rodiče byly v komunitě pouze na návštěvě. Většina dětí byla později vrácena svým rodičům, sedm z nich zůstalo v náhradní péči v Bavorsku.¹⁵³ Tato zkušenost je však pouhým zlomkem toho, k čemu může při diskriminaci nových náboženských hnutí docházet.

Při skupinové návštěvě Dvanácti kmenů v Mšeckých Žehrovcích, kam se přestěhovala komunita po roce 2013 z Německa,¹⁵⁴ vyprávěl v kontextu diskriminačního jednání úřadů jeden ze členů, že byli obviněni z využívání dětské práce za to, že jeden z chlapců vyměňoval prasklou žárovku.¹⁵⁵

K dalšímu odsuzování na základě stereotypů může docházet i v rámci náboženských organizací či skupin. Pokud se zaměříme na české prostředí, může být jako příklad uvedena Česká evangelikální aliance či Křesťanská misijní společnost a jejich „Prohlášením...k činnosti hnutí Sinčchondži...“.¹⁵⁶ Podobné, avšak daleko kratší varování vydalo i Vysokoškolské katolické hnutí Praha.¹⁵⁷

---

¹⁵⁰ Viz Wright, Stuart A. – Palmer, Susan J. *Storming Zion: Government Raids on Religious Communities*, New York: Oxford University Press, 2016.

¹⁵¹ Ibid, s. 1–24.

¹⁵² Ibid, s. 47–72.

¹⁵³ Evropský soud odmítl stížnost rodičů ze společenství Dvanáct kmenů [online] © 2019 Kale, dostupné z: <http://info.dingir.cz/2018/03/evropsky-soud-odmitl-stiznost-rodicu-ze-spolecenstvi-dvanact-kmenu/>.

¹⁵⁴ Preserved Seed Farm in Czech [online], © 2019 The Twelve Tribes, dostupné z: <http://www.twelvetribes.com/community/preserved-seed-farm-czech-republic-m%C5%A1ec>, nebo Němci z komunity Dvanáct kmenů odešli do Česka. Děti chtějí učit doma [online] © 1999–2019 MAFRA, a. s., dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/dvanact-kmenu-nemecko-cesko.A170105_133239_domaci_zt.

¹⁵⁵ Návštěva z 20. dubna 2018.

¹⁵⁶ Prohlášení ČEA a KMS k činnosti hnutí Sinčchondži pod značkou Global Christian Leadership [online], dostupné zde: <http://ea.cz/clanky/190/detail>.

¹⁵⁷ Sekta – Sinčchondži [online], © 2019 VIZUS, dostupné z: <http://www.kcmt.cz/aktualni-temata-rubrika/sekta-sincchondzi/>.

Pokud vezmeme v úvahu společnost s takto nastavenou atmosférou, je do jisté míry pochopitelné, proč se Boží církve snaží o anonymizaci svého hnutí, zvláště pokud jsou navíc i v konkrétní zemi jakožto cizinci s omezenou znalostí jazyka. Jak je ale možné, že praxe, kdy dochází k aktivnímu utajování původu náboženského hnutí, dochází zejména u korejských skupin? Kromě Boží církve má podobný přístup i církev Sinčchondži¹⁵⁸ a v minulosti k této praxi docházelo i v rámci Církve sjednocení.¹⁵⁹

Velkou roli pravděpodobně hraje náboženská situace v samotné Jižní Koreji. Dle sčítání lidu v roce 2016 je 44 % populace náboženského vyznání. 45 % z toho jsou protestanté, 35 % jsou buddhisté, 18 % katolíci a 2 % „ostatní“. Svědkové Jehovovi, Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, Adventisté sedmého dne a Církev sjednocení se při sčítání řadí mezi protestanty. Do skupiny „ostatní“ patří wŏn buddhismus, konfucianismus, čchŏngsando, čchŏndogjo, tädžonggjo, täsundžinrihŏ, a islám. Podle mezinárodní zprávy o náboženské svobodě z roku 2018 by mělo v Koreji být ještě 1 000 židů (pouze imigranti) a přibližně 135 000 muslimů – 100 000 z nich migranti zejména z Bangladéše, Indonésie, a Pákistánu.¹⁶⁰

Dle této zprávy jsou v zemi určité společenské problémy spojené s náboženskými minoritami. Kromě jiného je zde problém s islamofobií, kterou se zhoršila po hromadné migraci 500 jemenských uprchlíků na ostrov Čedžu, kde posléze požádali o azyl.¹⁶¹ Dalším z vyzdvihovaných náboženských problémů Jižní Koreje je odmítání povinné vojenské služby z náboženských důvodů. Toto se týká zejména svědků Jehovových,¹⁶² kteří jsou za nenastoupení do služby zavírání do vězení nejméně na 18 měsíců a následně jim jsou dávány pokuty za neúčast na povinných cvičeních v dalších osmi letech po ukončení povinné vojenské služby. Odhaduje se, že od roku 1950 bylo takto uvězněno 19 350 lidí. Tento pobyt ve vězení je jim potom zapsán do rejstříku trestů a následkem toho je obtížné hledání zaměstnání a téměř nemožné najít si práci ve státní sféře. Na naléhání lidskoprávních organizací rozhodl nakonec korejský ústavní soud v červnu 2018, že musí vláda pro muže odmítající povinnou vojenskou

---

¹⁵⁸ Misie církve Sinčchondži [online], © 2019 Kale, dostupné z: <http://info.dingir.cz/2017/09/misie-cirkve-sincchondzi/>.

¹⁵⁹ Viz Barker, Eileen, *The Making of a Moonie*.

¹⁶⁰ Republic of Korea 2018 International Religious Freedom Report [online], dostupné z: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/05/KOREA-REP-2018-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf>.

¹⁶¹ [Multicultural Korea] Jeju Refugee Crisis and Beyond: Yemeni Asylum Seekers Build Life in Korea [online], © Herald Corporation, dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20190217000042>.

¹⁶² Např. V Jižní Koreji sílí hlasy pro uznání práva odmítnout vojenskou službu z důvodu svědomí [online], © 2019 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, dostupné z: <https://www.jw.org/cs/zpravy/pravni-oblast/podle-zemi/jizni-korea/sili-hlasy-uznani-prava-odpiracu/>.

službu z náboženských důvodů nabídnout alternativní výkon služby. Ústavní soud určil vládě konečné datum 21. prosince 2019.¹⁶³

Přestože je náboženská svoboda v Jižní Koreji ukotvena v ústavě, dochází v zemi k jejímu porušování – (nejen) ústavní zákon může koneckonců porušit několikrát i samotný prezident.

Ústava článek 20:

- 1) Všichni občané mají právo na svobodu náboženství.
- 2) Není uznáno žádné státní náboženství, náboženství a politika jsou od sebe odděleny.¹⁶⁴

Ústava článek 11, paragraf č. 1:

- 1) Všichni občané jsou si před právem rovni. Nikdo nebude diskriminován v politickém, ekonomickém, sociálním a kulturním životě na základě pohlaví, náboženství, nebo postavení ve společnosti.¹⁶⁵

V současné době však podle nejnovějších zpráv dochází k vážnému porušování lidských práv. Již v době konání zimních olympijských her v roce 2018 v Pchjŏngčchangu se na internetu začali objevovat zprávy o násilné smrti jedné ze členek církve Sinčchondži, která byla zabita při únosu vlastními rodiči 9. ledna 2018. Tehdy se objevily informace o tom, že se jednalo o druhý únos Ku Čiin. Měli ji i v prvním případě v roce 2016 unést její rodiče a kontaktovat odborníky z dominantních křesťanských církví, aby provedli tzv. deprogramování. Za touto činností měla stát zejména Křesťanská rada Koreje (CKK) a Křesťanská rozhlasová stanice (CBS).¹⁶⁶ Obvyklý scénář de-programování je takový, že je člen nějaké minoritní náboženské skupiny unesen (většinou svou vlastní rodinou), uvězněn a je vystavován tzv. „konzultacím“. Tato praxe je postavena na tvrzení, že jsou členům těchto náboženských skupiny „vymyty mozky“ a je možné je takto napravit zpět do normálního stavu, což znamená často přivést zpět k původní víře nějaké z dominantních církví. Tato praxe byla prováděna ve 20. století v USA a v Evropě, dokud nebyla soudem označena jako nelegální a deprogramátoři byli posláni do vězení. Tato praxe se posléze prováděla i v Japonsku, nakonec byla ale zakázána i tam.¹⁶⁷

---

¹⁶³ Republic of Korea 2018 International Religious Freedom Report, s. 4–6.

¹⁶⁴ Tahanmingukhŏnbŏp [online], © 1997–2019 Korea Ministry of Government Legislation, dostupné z: <http://www.law.go.kr/lsEfInfoP.do?lsiSeq=61603#>.

¹⁶⁵ Ibid.

¹⁶⁶ V Česku loví ovečky utajená korejská sekta, vyvolené vábí na apokalypsu [online], © 1999–2019 MAFRA, a. s., dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/sincchondzi-cirkev-sekta-korea-cesko.A180305_145045_domaci_hell.

¹⁶⁷ Forced Conversion in South Korea Should Be Put to an End: An Open Letter to President Moon Jae-In [online], © 2018 CESNUR, dostupné z: <https://www.cesnur.org/2019/south-korea-forced-conversions.htm>.

V blízké době po incidentu nebylo možné najít nikde žádné důvěryhodné informace týkající se smrti Ku Čiin. V létě 2019 se však podařilo získat další informace, které nakonec vyústily ve veřejný dopis adresovaný korejskému prezidentovi Mun Čein podepsaný několika organizacemi zabývajícími se novými náboženskými hnutími v čele s Massimem Introvignem z organizace CESNUR – Centrum pro studium nových náboženství.¹⁶⁸ V tomto dopise mimo jiné uvádí:

„Jižní Korea je pravděpodobně poslední demokratickou zemí na světě, kde je deprogramování nadále tolerováno. Důvodem je pravděpodobně korejský étos, který považuje tuto věc za „rodinnou záležitost“ a věří, že rodiče mají autoritu nad vlastními dětmi, přestože mohou být již dospělými ve věku 30 nebo 40 let. Toto však nedovoluje rodičům páchat takto vážné zločiny.“¹⁶⁹

V dopise se uvádí další konkrétní případ deprogramování ženy jménem Kim Sunhwa v roce 2007. Tato žena byla také členkou církve Sinčchondži, a přestože se tato praxe netýká pouze této konkrétní církve, tak bylo jen mezi jejími členy hlášeno od roku 2003 na 1 444 případů deprogramování. Po smrti Ku Čiin mělo být údajně nahlášeno dalších více než 100 případů. Zásadním problémem by měly být „Semináře o kultech“, které propagují nevráživost vůči minoritním náboženským skupinám, zatímco „Poradenské kanceláře v oblasti sekt“, provozované mainstreamovými křesťanskými církvemi, a pastoři nabádají příbuzné k unášení svých dospělých dětí a kontaktování deprogramátorů.¹⁷⁰ Příbuzní s deprogramátory poté podepisují smlouvy, kdy přechází všechna zodpovědnost za budoucí následky na příbuzné uneseného.¹⁷¹

Dalším velkým problémem je nedostatek nezávislých korejských akademických odborníků zabývajících se novými náboženskými skupinami. Pokud se někdo zabývá „výzkumem“ nových náboženských hnutí, jde zejména o lidi s teologickým pozadím, kteří se na hnutí dívají skrze optiku svého vlastního náboženského systému. Při snaze nalézt jakýkoliv článek o Boží církvi v korejštině, je většina textů formulována jako varování před heretickou sektou plnou nebezpečí.¹⁷² Dokonce ani obor religionistiky na jedné ze tří nejprestižnějších

---

¹⁶⁸ CESNUR Center for Studies on New Religions [online], © 2018 CESNUR, dostupné z: <https://www.cesnur.org/default.htm>.

¹⁶⁹ Forced Conversion in South Korea Should Be Put to an End: An Open Letter to President Moon Jae-In [online], © 2018 CESNUR, dostupné z: <https://www.cesnur.org/2019/south-korea-forced-conversions.htm>.

¹⁷⁰ Ibid.

¹⁷¹ V Česku loví ovečky utajená korejská sekta, vyvolené vábí na apokalypsu [online].

¹⁷² Např. Tchak Čiil, „Hjõnsildžök kjohö, čongmallondžök idanul mannada! Hananimüigjohöwa Sinčchöndčirül čungsimüro“, *Kjojuggjohö* 12 (2013): 22–26.

univerzit v Koreji – Söulské státní univerzitě – nenabízí přednášky o nových náboženských skupinách.¹⁷³

Nejvíce viditelnými „odborníky na sekty“ v Jižní Koreji je dvojice mužů – Tchak Čiil a Tchak Čiwön. Jde o dva bratry, kteří vedou webové stránky Hjöndä čonggjo – Měsíčník moderního náboženství.¹⁷⁴ Tchak Čiil, ředitel tohoto zpravodaje, je profesorem na Pusan Čangsin univerzitě, což je soukromá presbyteriánská univerzita poskytující zejména teologické vzdělání. Tchak Čiwön, spolumajitel, je bývalým prezidentem korejské křesťanské asociace. Stránka obsahuje základní informace o různých „sektách“ a aktuálních zprávách o jejich činnostech. Kromě online produkce vydávají i časopis *Modern Religion Monthly* a spravují *Tchak Mjöngghan Resource Center*, sloužící jako centrum informací o nových náboženských hnutích.¹⁷⁵

Jak jsem již napsala, jedná se o bratry. Jejich otec, Tchak Mjöngghan, založil v roce 1970 institut pro studium nových náboženství, které se později přejmenovalo právě na Hjöndä čonggjo. Podle uvedených informací bojoval proti heretickým skupinám a veřejně proti nim vystupoval, kvůli čemuž mu bylo často vyhrožováno. V roce 1985 se ho kvůli tomu pokusili zavraždit nastražením bomby do jeho automobilu, to se ale nakonec nepodařilo. V roce 1994 byl však Tchak Mjöngghan ubodán k smrti v kostele církve Täsöng. Dva z jeho tří synů pokračují v jeho stopách.¹⁷⁶ Z důvodu této rodinné historie jsou stránky profilované jako antikultovní hnutí, které má občas ve svém honu za „odhalení heretických kultů“ problémy se zveřejňováním nedoložených informací.¹⁷⁷ Přesto se jedná o velmi podstatný zdroj informací týkající se nových náboženských hnutí.

Shrnutí

V Jižní Koreji panuje nebezpečná atmosféra spojená s tlakem dominantních církví a únosy členů skupin minoritních, které jsou obětmi tzv. deprogramování. Jen tato skutečnost může v náboženských společnostech vyvolat obezřetnost vůči okolní společnosti. Pokud k těmto tlakům připojíme ještě hon médií za co nejsenzáčnější zprávou, nedostatkem akademických religionistů v Koreji, a „odborníky“, kteří ještě více přiživují negativní obraz nových

---

¹⁷³ Religious Studies Introduction [online], © Humanities.snu.ac.kr., dostupné z: http://humanities.snu.ac.kr/en/Religious_Studies_Introduction.

¹⁷⁴ Hjöndäčonggjo [online] © 2019 hdjongkyo, dostupné zde: <http://www.hdjongkyo.co.kr/main/index.html>.

¹⁷⁵ Tchakmjöngghwandžarjosentchö [online], © 2019 hdjongkyo, dostupné z: <http://www.hdjongkyo.co.kr/news/sub.html?section=52&category=53>.

¹⁷⁶ Tchak Mjöngghan sodžand [online], © 2019 hdjongkyo, dostupné z: <http://www.hdjongkyo.co.kr/news/sub.html?section=52&category=54>.

¹⁷⁷ WMSCOG vs Ji Won Tak – Court Case [online], © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://www.examinethewmscog.com/?p=3952>.

náboženských hnutí ve společnosti, je poté pochopitelné, že jsou náboženská hnutí velmi obezřetná na informace, která pouští na veřejnost a lidi, se kterými je církev ve styku.

Závěr

Korejská nová náboženská hnutí jsou fenomén, který v minulosti budil a stále budí pozornost. Zatímco se v České republice nachází 13 korejských skupin,¹⁷⁸ církvi Sinčondži a Boží církvi se věnuje čím dál tím více pozornosti. Tuto pozornost vyvolává zejména podoba misie obou církví – je velmi živá a používá různých prostředků k tomu, aby přesvědčila potenciální členy ke konverzi. Zároveň jsou tyto skupiny velmi „tajnůstkářské“. Zamlčují svůj původ a vyhýbají se jakékoliv medializaci, přístup k nim je proto velmi obtížný.

Jak bylo v práci uvedeno, obě tyto skupiny vykazují prvky katastrofního milenialismu, jehož očekávání konce světa žene členy k vyššímu nasazení a obětím. Tento tlak v nich vzbuzuje důležitost jejich vlastního náboženského života a snahu zachránit co nejvíce lidí předtím, než nastane očekávaná apokalypsa. Objevuje se u nich tzv. „konečný zájem“, kdy členové upřednostňují svou čistotu a náboženskou skupinu před vším ostatním. Z tohoto pohledu se ospravedlňují všechno kontroverzní chování, které je hnutím při misionářské činnosti vyčítáno. Lhaní, nátlak, manipulace apod. jsou odpustitelné, pokud povedou k záchraně člověka, kterému nezbyvá již moc času. Proto člověk nesmí mrhat silami na člověka, který odmítá konvertovat a není naděje, že by změnil názor.

Zmíněná uzavřenost skupin je pochopitelná, pokud se vezme v potaz náboženská situace v Jižní Koreji, kde není většinová společnost příliš otevřena novým náboženským hnutím. Tuto atmosféru podporují korejské „odborníci“ na nová náboženská hnutí. Tito „odborníci“ jsou většinou pastoři, kteří se dívají na hnutí skrze optiku svého teologického učení a podporují ve společnosti předsudky vůči těmto skupinám. Velmi citelné je v Koreji cítit velký nedostatek akademických religionistů, kteří by se zabývali touto oblastí. Dominantní církve mohou využívat kriminálních prostředků k získávání bývalých členů zpět nebo k pouhému oslabení minoritních skupin pomocí deprogramování, jehož součástí je únos člena nového náboženského hnutí. Deprogramování je založeno na předpokladu, že je člověku v minoritním hnutí „vymyt mozek“ a upírá mu tak právo na svou vlastní volbu náboženství. Některé případy mohou dokonce skončit i smrtí, jako se stalo např. Ku Čiin. V takto nastavené společnosti je proto velmi důležité chránit sebe i svou vlastní náboženskou skupinu, což může vést až ke dříve zmíněné extrémní uzavřenosti. Ještě více se tato uzavřenost může zvyšovat, pokud je centrem skupiny člověk, který představuje spirituální matku. Nejde tak již jen o ochranu sociální skupiny, do které člen patří, ale jde o ochranu své vlastní „rodiny“.

---

¹⁷⁸ Korejské církve v Česku [online], © 2019 Kale, dostupné z: <http://info.dingir.cz/2018/02/korejske-cirkve-v-cesku/>.

Přesně tento prvek rodiny hraje velkou roli i v Boží církvi. Zde se na rodinu klade velký důraz. Čang Kildža je pro členy církve Nebeskou Matkou a členové jsou si navzájem sestrami a bratry. Chránit tuto „rodinu“ je pro členy proto velmi důležité.

Bibliografie

Monografie

Barker, Eileen. *The Making of a Moonie: Choice or Brainwashing?*. Oxford: Blackwell, 1985.

Blair, William Newton – Hunt, Bruce F. *The Korean Pentecost and the Sufferings Which Followed*. Edinburgh: Banner of Truth Trust, 1977.

Cohn, Norman. *The Pursuit of the Millennium*. New York: Oxford University Press, 1970.

Cowan, Douglas E. – Bromley, David G. *Sekty a nová náboženská hnutí*. Praha: Grada, 2013

Kim, Rebecca Y. *The Spirit Moves West: Korean Missionaries in America*. New York: Oxford University Press, 2015.

Vojtíšek, Zdeněk et al. *Konec tohoto světa: Milenialismus a jeho místo v judaismu, křesťanství a islámu*. Praha: Dingir, 2012.

Weber, Max. *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: Oikoymenh, 1998.

Wright, Stuart A. – Palmer, Susan J. *Storming Zion: Government Raids on Religious Communities*. New York: Oxford University Press, 2016.

Internetové zdroje

ASEZ – Church of God University Student Volunteers [online], © World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://asez.org/history/>.

Britannica [online], © 2019 Encyclopædia Britannica, Inc., dostupné z: <https://www.britannica.com/>.

Evropský soud odmítl stížnost rodičů ze společenství Dvanáct kmenů [online], © 2019 Kale, dostupné z: <http://info.dingir.cz/2018/03/evropsky-soud-odmitl-stiznost-rodicu-ze-spolecenstvi-dvanact-kmenu/>.

Examining the World Mission Society Church of God [online], © 2019 Examining the World Mission Society Church of God, dostupných z: <https://www.examinethewmscog.com/>.

Intl. WeLoveU Foundation [online] © Intl. WeLoveU Foundation, dostupné z: <https://intlweloveu.org/>

Islám je totalitní ideologie [online], © 2019 Rukojmí.cz, dostupné na:

<http://www.rukojmi.cz/clanky/zahranicni-politika/1878-islam-je-totalitni-ideologie>.

Islám prý není ideologie, ale náboženství [online], © 1999–2019 MAFRA, a. s., dostupný z:

<https://lajkep.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=630702>.

Kidoggjo idan saibi čonggjo mjöngdangwa čonggjočhabjöl singo [online], © 2012 National Council of Churches in Korea, dostupné z:

https://web.archive.org/web/20140223185456/http://www.kncc.or.kr/sub04/sub03.php?ptype=view&code=board_04_2&idx=10852.

Misie církve Sinčchondži [online], © 2019 Kale, dostupné z:

<http://info.dingir.cz/2017/09/misie-cirkve-sincchondzi/>.

Mother's School 2 Completion – World Mission Society Church of God Nepal [online], © World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://mother.watv.org/en/nepal-mothers-school/>.

Němci z komunity Dvanáct kmenů odešli do Česka. Děti chtějí učit doma [online], ©

1999–2019 MAFRA, a. s., dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/dvanact-kmenu-nemecko-cesko.A170105_133239_domaci_zt.

Preserved Seed Farm in Czech [online], © 2019 The Twelve Tribes, dostupné z:

<http://www.twelvetribes.com/community/preserved-seed-farm-czech-republic-m%C5%A1ec>.

Prohlášení ČEA a KMS k činnosti hnutí Sinčchondži pod značkou Global Christian Leadership [online], dostupné zde: <http://ea.cz/clanky/190/detail>.

Säönjag juwöldžöl Hananimüigjohö [online], © The New Covenant Passover The Church of God, dostupné z: <http://www.ncpcog.co.kr/home/c/27/29>.

Sekta – Sinčchondži [online], © 2019 VIZUS, dostupné z: <http://www.kcmt.cz/aktualni-temata-rubrika/sekta-sincchondzi/>.

Slouží ženy z řad svědků Jehovových jako kazatelky? [online], © 2019 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, dostupné z:

<https://www.jw.org/cs/publikace/casopisy/wp20120901/svedkove-jehovovi-zeny-kazatelky/>.

SVĚT: Islám je fašistická ideologie [online], © 2018 Neviditelný pes a MAFRA, a. s., dostupný z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/zahranici/svet-islam-je-fasisticka-ideologie.A160216_221715_p_zahranici_wag.

The True WMSCOG [online], © 2011 Biblica, dostupné z: <https://www.thetruewmscog.com/>.

V Česku loví ovečky utajená korejská sekta, vyvolené vábí na apokalypsu [online], © 1999–2019 MAFRA, a. s., dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/sincchondzi-cirkev-sekta-korea-cesko.A180305_145045_domaci_hell.

Who is the Bible study group ‚shopping‘ for members at Walmart? [online], © 1999–2018 The Buffalo News, dostupné z: <https://buffalonews.com/2018/08/19/who-is-the-bible-study-group-shopping-for-members-at-walmart/>.

World Mission Society Church of God [online], © 2019 World Mission Society Church of God, dostupné z: <https://watv.org/>, <http://zion.watv.org/>, <https://wmscog.com/>, <http://english.watv.org/>.

World Mission Society Church of God [online], © 2019 YouTube, dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UCHz5ByLKwaUNPosfJo8PdaQ>.

World Religions and Spirituality [online], © 2016 World Religions and Spirituality Project, dostupné z: <https://wrlldrels.org/2017/10/13/world-mission-society-church-of-god/>.

Republic of Korea 2018 International Religious Freedom Report [online], dostupné z: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/05/KOREA-REP-2018-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf>.

[Multicultural Korea] Jeju Refugee Crisis and Beyond: Yemeni Asylum Seekers Build Life in Korea [online], © Herald Corporation, dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20190217000042>.

V Jižní Koreji sílí hlasy pro uznání práva odmítnout vojenskou službu z důvodu svědomí [online], © 2019 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, dostupné z: <https://www.jw.org/cs/zpravy/pravni-oblast/podle-zemi/jizni-korea/sili-hlasy-uznani-prava-odpiracu/>.

Tähanmingukhönböp [online], © 1997–2019 Korea Ministry of Government Legislation, dostupné z: <http://www.law.go.kr/lsEfInfoP.do?lsiSeq=61603#>.

Forced Conversion in South Korea Should Be Put to an End: An Open Letter to President Moon Jae-In [online], © 2018 CESNUR, dostupné z: <https://www.cesnur.org/2019/south-korea-forced-conversions.htm>.

CESNUR Center for Studies on New Religions [online], © 2018 CESNUR, dostupné z: <https://www.cesnur.org/default.htm>.

Religious Studies Introduction [online], © Humanities.snu.ac.kr., dostupné z: http://humanities.snu.ac.kr/en/Religious_Studies_Introduction.

Hjödädžonggjo [online], © 2019 hdjongkyo, dostupné zde: <http://www.hdjongkyo.co.kr/main/index.html>.

Články

I Mjödög. „Hananimüigjohönün ‚Čang Kildža‘ čünginhö! An Sanghongssi čchinadül angwangsöbssiga malhanün hananimüigjohö“. *Hjödä čonggjo* 2 (2012): 28–33.

Pak Munsu. „Hanguk kjohöüi čujo idan (2): Hananimüi kjohö segjebogümsöngjohjöbhö“. *Idansaibirül kjönggjebara* 17 (2017): 106–109.

Tchak Čiil. „Hjösildžök kjohö, čongmallondžök idanül mannada! Hananimüigjohöwa Sinčchöndčirül čungsimüro“. *Kjojuggjohö* 12 (2013): 22–26.

Wessinger, Catherine. „Catastrophic Millennialism“, in Landes, Richard A. (ed.). *Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements*. New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2000, 111–113.

Wessinger, Catherine. „Millennialism in Cross-Cultural Perspective“, in Wessinger, Catherine (ed.). *The Oxford Handbook of Millennialism*. New York: Oxford University Press, 2011.

Wojcik, Daniel. „Avertive Apocalypticism“, in Wessinger, Catherine (ed.). *The Oxford Handbook of Millennialism*. New York: Oxford University Press, 2011.